

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
Javna ustanova Dječiji vrtić Maglaj**

**GODIŠNJI PROGRAM RADA
JAVNE USTANOVE „DJEČLIJI VRTIĆ“ MAGLAJ
ZA ŠKOLSKU 2016./2017. GODINU**



Maglaj, septembar 2016. godina

Na temelju člana 30. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 07/10), Upravni odbor Javne ustanove Dječiji vrtić Maglaj na sjednici održanoj dana_____. godine, na prijedlog Stručnog vijeća i uz prethodno datu saglasnost Pedagoškog zavoda broj:_____ od _____, donosi:

GODIŠNJI PROGRAM RADA
JAVNE USTANOVE DJEČIJI VRTIĆ MAGLAJ
ZA ŠKOLSKU 2016./2017. GODINU

Predsjednik Upravnog odbora,

Ismet Burajić, prof.

U Maglaju, septembar 2016. godine

SADRŽAJ GODIŠNJEG PROGRAMA RADA

I Cilj i zadaci (bitne zadace i sadržaji)

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj
2. Socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti
3. Spoznajni razvoj
4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

II Osnove i aspekti programa

1. Opci podaci o predškolskoj ustanovi
2. Organizacija rada

III Uslovi rada

1. Materijalno- tehnicki uslovi rada
 - 1.1. Prostor
 - 1.2. Didakticka sredstva i pomagala
 - 1.3. Rad i organizacija kuhinje
 - 1.4. Organizacija prevoza djece
2. Kadrovski uslovi rada
3. Zdravstveno-higijenski uslovi

IV Sadržaj i obim odgojno-obrazovnog rada

1. Brojno stanje odgojnih grupa
 2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi
 - 2.1. Cjeloviti razvojni program
 - 2.2. Specijalizirani razvojni program
 - 2.3. Interventni, kompenzacijski i rehabilitacijski program
 - 2.4. Program jasanja roditeljskih kompetencija
 - 2.5. Program za djecu pred polazak u školu
- (djeca koja nisu obuhvacena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja)

V Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada

1. Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama
2. Planiranje inovacije
3. Plan rada direktora predškolske ustanove
4. Plan rada strucnih saradnika
5. Planiranje rada Strucnog vijeca
6. Planiranje rada Strucnih aktiva
7. Plan rada Vijeca roditelja
8. Planiranje izleta, posjeta, radionica i sl.
9. Planiranje smjena, rasporeda radnog vremena za cjelokupno osoblje i dežurstva
10. Plan i program strucnog usavršavanja odgajatelja, strucnih saradnika i rukovodnog osoblja

VI Njega i briga za tjelesni rast i zdravlje djece

1. Sigurnosno- zaštitni i preventivni program
2. Saradnja s roditeljima
3. Posebni programi

VII Komunikacija sa javnošću

1. Saradnja sa lokalnom zajednicom
2. Saradnja sa širom društvenom zajednicom
3. Javne manifestacije

VIII Prilozi

I Cilj i zadaci (bitne zadaće i sadržaji)

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj

Ciljevi:

- Razvijanje motoričkih i funkcionalnih sposobnosti djece,
- Razvijanje prirodnih oblika kretanja uz pomoć kojih će djeca ovladati prostorom
- Razvijanje otpornosti organizma prema oboljenjima, deformitetima i očuvanje djece od povreda,
- Jačanje fizičkog zdravlja i otpornosti djece kao elementarnih uvjeta pravilnog razvoja svih organa i organskih sistema,
- Razvoj neophodnih navika u održavanju lične higijene i higijene okoline, kao i da se utječe na osamostaljivanje djece prilikom odijevanja i hranjenja,
- Utjecati na razvoj kreativnih navika,
- Utjecati na formiranje navika za svakodnevno obavljanje fizičkih vježbi,
- Utjecati na upoznavanje okoline i vlastitog tijela, te podržati spontano izražavanje pokretom pružajući mu u igri posebne emocionalne podrške,
- Poticati razvoj cjelovitog senzornog i perceptivnog potencijala djeteta, čula odgovornih za pravilnu percepciju i doživljaj okruženja.

Zadaci:

- Brinuti o dječjoj higijeni i poticati razvoj higijenskih navika, zadovoljavanje fizioloških potreba, pranje ruku, pranje zuba, umivanje, oblačenje, svlačenje, zakopčavanje, obuvanje obuće, pospremanje sobe, bacanje otpadaka na za to određeno mjesto, adekvatno oblačenje/,
- Poticati razvoj krupne motorike kroz vježbe aerobne mišićne aktivnosti i prirodne oblike kretanja, razvoj osnovnih pokreta / hodanje, trčanje, skakanje, preskakanje, poskakivanje, penjanje, ples/, igre na spravama i sa spravama, izvođenje motoričkih igara i aktivnosti na zraku,
- Poticati razvoj fine motorike kroz manipuliranje igračkama, sitnim materijalima, raznim likovnim tehnikama /crtanje, slikanje, oblikovanje, bockalice, nizanje bobica na vrpce i dr./,
- Usavršavanje prirodnih oblika kretanja / dječje istraživanje prostora, oponašanje odgajatelja, slijeđenje uputa-aktivnosti po zadatku/
- Razvoj koordinacije tijela i dječjih pokreta, koordinacije oko-ruka / razne takmičarske igre/.
- Poticati razvoj ravnoteže / hodanje po crti, po gredi, držanje glave, savijanje, istezanje, okretanje, ljuljanje, kotrljanje, preskakanje užeta, lastike i sl./.
- Razvoj osjetila dodira kroz igre loptom i drugim predmetima / vježbe bacanja i hvatanja, udaranje i šutiranje/
- Osigurati uslove za razvoj čula sluha, vida, mirisa i dodira / istraživanje okoline i susret sa raznovrsnim materijalima/.
- Podsticati na pravilno vježbanje i oblikovanje tijela u cilju sticanja otpornosti organizma prema bolestima,
- Razvoj samostalnosti djece prepuštajući im određene odgovornosti, izbor sredstava, organizacija igre, postavljanje pravila i sl.
- Osigurati prostorne uslove / otvoreni i zatvoreni prostor/, predmete, igračke, sredstva,

- Podsticati sposobnost odlaganja želje u razmjerama koje zahtijeva priprema za polazak u školu,
- Uključivanje odraslih u tjelesne aktivnosti i igru djece,
- Formirati zadovoljno i sretno dijete.

2. Socio-emocionalni razvoj i razvoj sposobnosti

Ciljevi:

- Očuvanje integriteta djeteta u kontaktu sa svojim okruženjem,
- Zaštita od nepovoljnih psiho-socijalnih utjecaja,
- Zaštita osjećanja,
- Potpora razvoja primarnih socijalnih kompetencija,
- Uvažavanje potreba druge djece i odraslih,
- Njegovanje spontanosti i iskrenosti djeteta u kontaktu sa svojim okruženjem,
- Njegovanje odgovarajućih mehanizama samokontrole, važnih za brže osamostaljivanje,
- Da dijete stvori sliku o sebi, vlastitim mogućnostima i stekne povjerenje u vlastite sposobnosti,
- Podsticati dijete da usvaja saznanja o pravilima i normama ponašanja u okviru osnovnih moralnih vrijednosti / dobro-loše, štetno, opasno-korisno, ružno-lijepo/,
- Da se podstiče razvoj empatije kod djece,
- Utjecati na formiranje izražavanja i kontrole osjećanja,
- Kultiviranje i razvoj pozitivnih emocija,
- Razvijanje povjerenja u vlastite mogućnosti,
- Podsticati razvoj samopouzdanja i samopoštovanja,
- Njegovanje pozitivnih emocija, lijepih, drugarskih, partnerskih i suradničkih odnosa, kao i uzajamno poštovanje i povjerenje,
- Da se djeca upoznaju sa činjenicom da ljudi imaju različite stavove, potrebe i vrijednosti koji mogu uticati na njihove akcije i pogled na svijet,
- Podsticati da njeguje toleranciju i pomaže u pronalaženju konstruktivnih i nenasilnih strategija rješavanja međuljudskih problema.

Zadaci:

- Razvijanje pozitivnog mišljenja o porodici, osjećanja pripadnosti porodici, o samom sebi te o tome da je porodica uređena zajednica u kojoj se svako ponaša prema pravilima i da se članovi porodice trebaju razumijevati i paziti,
- Razvijati svijest kod djece o mogućnosti utjecaja čovjeka na okolinu, njegove odgovornosti za zbivanja u sredini u kojoj živi i na toj osnovi razvija ekološku svijest i kulturu / očuvanje prirode, način i mjesto odlaganja otpadaka/ te utjecati na razvoj pojedinca da donosi ekološke odluke i sa njima uskladi svoje ponašanje,
- Razlikovanje živog i neživog svijeta koji okružuje dijete te upoznavanje karakteristika oblika ponašanja i oglašavanja životinja, upoznavanje građe, funkcije i naziva važnijih organa kod biljaka, životinja i ljudi; poticati na razmišljanje koji se insekti mogu posmatrati u prirodi,
- Uočavati jedinstvo organskog svijeta, povezanost, međuzavisnost i ravnotežu u prirodi,
- Posmatrati i tumačiti određene pojave i promjene koje su nastale

čovjekovim djelovanjem,

- Podsticati emocionalnu stabilnost i njegovanje pozitivne emocije na osnovu osjećanja sigurnosti, povjerenja i prihvaćenosti u grupi, mogućnosti slobodnog ispoljavanja svojih emocija te kultivisanje dječje emocionalne sfere društvenosti, pozitivizma i humanosti,
- Uključivanje novih alternativnih mogućnosti da se zadovolje potrebe koje se ne mogu trenutno zadovoljiti,
- Njegovati sretan i bezbjedan emotivni boravak u vrtiću bez neprijatnih osjećanja i frustracija kako bi se unaprijedila emocionalna stabilnost i kako bi dijete stvorilo pozitivnu sliku o sebi,
- Razvijanje emocionalne osjetljivosti tj. sposobnosti da emocionalno reaguje na okolne pojave, prije svega u socijalnoj sredini /osjetljivost za pojave, emocije drugih ljudi, produblјivanje pozitivnih osjećanja- nježnost, saućešće, ljubav, simpatije/,
- Stvarati uslove za bogaćenje i oplemenјivanje dječјih moralnih osjećanja,
- Obezbijediti djetetu uspješnost u realizaciji aktivnosti unutar kojih će se osloboditi emocionalnih blokada i dati mu mogućnost da izrazi svoja negativna osjećanja bez potiskivanja, skrivanja i stida te da se planski radi na njihovoj eliminaciji bez frustrirajućih posljedica,
- Sticanje šireg socijalnog iskustva od onog u porodici, koje podrazumijeva upoznavanje ljudi, njihove djelatnosti i osnovnih socijalnih odnosa, te da se obezbijedi što bezbolnija adaptacija u sredini koja je različita od one u porodici,
- Podsticati razvoj društvenosti i socijalnih sposobnosti koje omogućavaju usklađivanje sa ljudima sa kojima se zajednički živi i u ustanovi, porodici i društvenoj zajednici te razvijanje empatije koja ima za cilj razvijanje afektivne komunikacije sa drugima, razumijevanje njihovih osjećanja putem opažanja,
- Poboljšanje sposobnosti uspostavlјanja verbalnog i neverbalnog kontakta sa osobama drugih socijalnih grupa,
- Poboljšanje tolerancije nakon frustracije, podsticanje slobode, originalnosti i imaginacije u rješavanju konflikta te da se racionalno uspostavljaju kontakti i podstiču socijalni odnosi i pojačava kooperativno ponašanja ličnosti,
- Razvijati svijest o saobraćaju kao grani privrede koji se odvija po striktno utvrđenim pravilima. Razvijanje svijesti o kulturi ponašanja u saobraćaju, ponašanje u vozilima javnog prijevoza / igre u učionici vezane za saobraćaj, praktične vježbe prelaska na ulici i raskrsnice/,
- Uključivanje djece u oplemenјivanje prostora u kojem borave, prikupljanju i stvaranju muzejskih i etno zbirki,
- Otkrivati i njgovati nove mogućnosti saradnje, komunikacije i interakcije sa porodicom, lokalnom zajednicom, muzejom, pozorištem, domovima kulture, izdavačkim kućama, školama,
- Naučiti djecu da prepoznaju svoje mogućnosti, prednosti, lične granice, da steknu povjerenje u vlastite snage,
- Stvaranje grupnog identiteta kao kreativne kombinacije pojedinačnih identiteta te razvijati svijest o aktivnom doprinosu onoga što je važno za njega i njegovu grupu,
- Razvijanje sposobnosti stavlјanja u emociju drugoga i da razvijaju strategiju davanja empatije,
- Podsticati djecu da se identifikuju sa problemom i da što autentičnije dožive i pokažu konkretnim ponašanjem,
- Naučiti djecu da se nose sa neuspjehom, da iz greške izvuku pouku,

- Pružiti ljubaznost, razumijevanje i podršku stvarajući situacije u kojima dijete može dobro da se osjeća i opušta,
- Razvijati saradnju i kooperativnost u igrama koje ne sadrže takmičenje,
- Podsticati sposobnost za problem-situacije i snalaženja u njima na konstruktivan način.

3. Spoznajni razvoj

Ciljevi:

- Da se doprinosi razvoju općih osobina ličnosti djeteta: radoznalost, samostalnost, inicijativnost itd.,
- Razvijati spontanu dječju radoznalost za kvantitativne odnose u okolini i omogućiti mu verbalizaciju tih odnosa,
- Poticati razvoj kritičkog mišljenja,
- Razvijati divergentno mišljenje putem rješavanja problemskih zadataka,
- Pomoći djetetu postupno prelaženje od perceptivno-praktičnog na više oblike mišljenja,
- Poticati i razvijati interes za prirodne pojave, biljni i životinjski svijet iz neposredne okoline,
- Razvijati kod djece sposobnost uočavanja kvantitativnih odnosa u neposrednoj okolini, shvaćanje tih odnosa i rješavanje problema kvantitativnih odnosa primjenom najjednostavnijih operacija,
- Razvoj sposobnosti induktivnog i deduktivnog zaključivanja,
- Sticanje samostalnosti u obavljanju neophodnih aktivnosti u održavanju osobne higijene, fizioloških potreba, oblačenja i održavanja čistoće tijela,
- Da se preko matematičkih spoznaja utječe na opći spoznajni razvoj djeteta,
- Izgrađivanje aktivnog i stvaralačkog odnosa prema svijetu,
- Podrška sazrijevanju senzo-motoričke inteligencije, kao prvog sigurnog signalnog sistema za rano učenje i rješavanje razvojnih problema,
- Uspostavljanje interaktivnog odnosa prema sredini,
- Usavršavanje sposobnosti promatranja i razumijevanja pojava, procesa, predmeta – njihovo opisivanje i procjenjivanje primjenom postupaka ispitivanja, uspoređivanja, klasificiranja, uređivanja po zadatim pravilima ili kriterijima logičkog mišljenja i suđenja,
- Razvoj radoznalosti i istraživačkih afiniteta za upoznavanje okoline, motiva za pronalaženje i eksperimentiranje, za kritičku preradu i tumačenje saznanja o svijetu i pojavama u svom neposrednom okruženju.

Zadaci:

- Povećati čulne senzacije poticajnom sredinom i stalnom čulnom interakcijom sa sredinom,
- Poticati i njegovati prirodnu radoznalost djeteta kreirajući bogato okruženje /poticajan pribor, raznovrstan materijal /, prostor i sredstva,
- Razvijanje sposobnosti zapažanja promjena u prirodi izmjenom godišnjih doba, karakteristike biljnog i životinjskog svijeta /aplikacije, priče, pjesme, enciklopedije, očigledne primjere /
- Poticati sposobnost uviđanja sličnosti i razlika između predmeta,

- Poticati samostalno i slobodno istraživanje karakteristika različitih materijala i predmeta- njihove upotrebne funkcije /radoznalost, inicijativnost, tačnost/,
- Poticati formiranje kvantitativnih odnosa od jednostavnog ka složenom /jedan tebi, jedan meni; malo-mnogo; mnogo-jedan; mnogo-nijedan i sl./ i da im se pomogne da shvate funkciju i prirodu matematičkih sredstava u rješavanju tih problema, te da primjenjuju neke početne matematičke postupke kao uvod u početnu matematiku,
- Stvarati problemske situacije u skladu sa uzrastom djece te omogućiti djetetu da se oprobava u samostalnom rješavanju tih situacija, ohrabrivati ih i podržavati,
- Poticati djecu da tragaju za zajedničkim rješavanjem praktičnih problema učestvujući u rješavanju postojećeg problema i odgovorom na postavljena pitanja,
- Poticati i podržavati radoznalost djece za brojeve, uočavanje razlika između predmeta i njihovo izdvajanje, uočavanje zajedničkih svojstava – sposobnost serijacije /upoređivanje po veličini- rastući ili opadajući niz; sposobnost klasifikacije – upoređivanje predmeta različitih svojstava; aktivnosti mjerenja dužine i težine- dugo-kratko, teško-lako/,
- Poticati razvoj pamćenja kroz usvajanje priča, pjesama i drugih tekstova,
- Postupno shvatanje pojma skupa /kroz igre u centrima interesa/
- Podsticati na uočavanje oblika /okruglo-lopta i sl./
- Koristiti odgojne i životne situacije za opažanje veličina /veliko-malo; više-manje/,
- Orjentacija u vremenu- realizacija kroz aktivnosti i ponavljanje u prigodnim situacijama: jutro-podne-veče,
- Podsticati kritičko mišljenje i logičke operacije te izgraditi osnovne kategorije uzroka, posljedica, ravnoteže, nepromjenjivosti,
- Podsticati izgradnju naučnog mišljenja putem praktičnih postupaka posmatranja, eksperimentisanja, predviđanja, provjeravanja / npr. rast biljaka/,
- Poticati spoznajni razvoj djece kroz posjete okolini,
- Produbljivati i proširivati matematička znanja.

4. Govor, komunikacija, istraživanje i stvaralaštvo

Ciljevi:

- Poticaj djece na verbalno izražavanje misli, ideja i osjećanja u spontanima i organizovanim aktivnostima,
- Stvaranje bogate i poticajne sredine u kojoj će dijete uvidjeti smisao i vrijednost usmenog i pismenog izražavanja,
- Stvaranje uslova za usvajanje pravilnog maternjeg i književnog jezika,
- Stvaranje uslova u kojima će djeca dalje razvijati simboličko i kreativno mišljenje i imaginaciju koristeći različite medije /govor, tijelo, linije, prirodne i vještačke materijale, boje, zvuke, slike, pokret, maske i kostime, informacijsko-komunikacijske tehnologije/,
- Odabir materijala za čitanje koji oslikavaju dječji interes i nivo razvoja,
- Omogućiti da djeca predviđaju i donose zaključke na osnovu razumljivosti sadržaja priče,
- Poticati dijete da koristi novi i odgovarajući rječnik,
- Poticati djecu da uočavaju osnovne elemente priče, početka, sredine i kraja,
- Stimulisati razvoj govornih vještina i samouvjerenost kada govore,
- Motivisati djecu da se oslanjaju na govor prilikom rješavanja sukoba,

- Uvježbavati sa djecom konvencionalne društvene izraze, poput uzvrćanja na pozdrav i sl.,
- Učiti djecu da oblikuju visinu i opseg glasa,
- Razvijati kod djece vještinu pažljivog slušanja,
- Motivirati djecu da sačekaju na odgovor u toku razgovora,
- Obezbijediti stimulativnu sredinu u kojoj djeca mogu koristiti različite materijale kao što su boje, glina, tkanina i papir prilikom kreiranja umjetničkih radova,
- Poticati djecu da koriste odgovarajući vokabular za opisivanje umjetničkih radova i materijala,
- Stimulisati djecu da jasno opisuju elemente koje su uočili u umjetničkom djelu, poput linije, oblika, boje i teksture,
- Savjetovati djecu da prilikom upotrebe materijala budu odgovorni i da ga čuvaju,
- Obezbijediti uslove za kreativno istraživanje,
- Razvijati čulni senzibilitet, posebno osjetljivost za estetske fenomene u prirodi, u predmetima iz svoje okoline i produktima likovnog izražavanja,
- Poticati sposobnost opažanja, uočavanja, razlikovanja, odabira i zadržavanja u svijesti vizuelnih podataka o bojama, oblicima i njihovim kombinacijama,
- Razvijati sluh, ritam, muzičku memoriju, muzički ukus i muzikalnost uopće,
- Omogućiti djeci da iskažu sposobnost stvaralačkog izražavanja svojih emocija i misli muzičkim sredstvima, komuniciranjem putem zvukova i glasova raznih vrsta, intenziteta i boje.

Zadaci:

- Njegovanje izražajnog govora, zvučno bogatog, i prijatnog za uho te razvijanje sposobnosti za pravilan izgovor,
- Razvoj intelektualnih sposobnosti djece kroz aktivnosti izražavanja,
- Razvoj govora /artikulacija, bogaćenje rječnika, razvoj rečenice/ i komunikacijskih sposobnosti kroz poticanje radoznalosti djece za ljude, stvari, pojave i procese u okolini,
- Poticanje interakcije djeteta s vršnjacima,
- Pomaganje djetetu u usvajanju osnovnih normi ponašanja,
- Podsticati razvoj vještine slušanja kao bitne komponente u komunikacijskom procesu i praćenja govora drugih,
- Podržavati stvaralačku aktivnost djeteta u oblasti govora,
- Omogućiti doživljavanje najljepših djela dječje literature,
- Sistematski uticati na razvoj i pravilno funkcioniranje govornog aparata i uporedo raditi na pravilnoj diskriminaciji i artikulaciji glasova, uticati na tačnost izražavanja postepenim odstranjivanjem pojava zastajkivanja, zamuckivanja i tepanja, tako da se preduprije pojave nerazvijenog govora i govornog poremećaja,
- Otkrivanje sopstvenih mogućnosti izražavanja i komuniciranja putem verbalnih i neverbalnih poruka,
- Upoznavanje sa tvorevinama narodne i umjetničke književnosti naših i drugih naroda: bajke, basne, brzalice, recitacije, priče, razbrajalice, zagonetke i dr.
- Poticati razvijanje ljubavi prema slikovnici/knjizi i govornom stvaralaštvu,
- Podržavanje i stimulisanje svih oblika govornog stvaralaštva od heurističkog postavljanja pitanja, imaginativnog izmišljanja situacija, ekspresivnog izražavanja želja, zahtjeva, protesta, interakcionog, održavanje kontakta sa odraslima,

- Njegovanje logički povezanog i pravilnog izražavanja o svemu što djeca opažaju, rade, misle i osjećaju da im se tako pomogne da stiču emocionalnu i socijalnu sigurnost,
- Nastojati da se govorom utiče na saznavni razvoj i mišljenje djeteta,
- Razvijanje osjećanja i smisla za lijepo govorno izražavanje,
- Prilagođavanje situaciji u kojoj se odvija komunikacija i dijalog,
- Omogućiti uslove i realizaciju aktivnosti koje stimuliraju pravilan govor,
- Podržavati ovladavanje sposobnosti da se govori pred većim brojem ljudi, te da djeca bez straha i ustručavanja slobodno opisuju, objašnjavaju, saopštavaju, upoređuju,
- Poticanje ovladavanja raznovrsnom upotrebom govora kao što su izražavanje želja i potreba,
- Da se sistematski radi na bogaćenju rječnika i rečenice te na razvoju logički povezanog i gramatički povezanog govora,
- Da se govorom utiče na saznavni razvoj i mišljenje djeteta,
- Priprema za proces pisanja /priprema ruke pomoću različitih materijala/
- Razvijati vizuelno i taktilno opažanje,
- Podržavati i ohrabrivati svaki pokušaj likovnog izražavanja djeteta,
- Uvažavati i cijeniti individualnost, osjećanje, misli, doživljaj, ideje u kreativnom izrazu,
- Stvarati i obezbjeđivati uslove za razvoj stvaralačke i kreativne ličnosti, razvijanje čula i kultivisanje vizuelnih, taktilnih i akustičkih iskustava,
- Zadovoljiti potrebu djece za otkrivanjem novih stvari i raznovrsnih materijala, podstičući, razvijajući i njegujući njihove istraživačke težnje u svijetu likovnog stvaralaštva, omogućiti im da upoznaju likovni pribor, podloge i materijale, te da se njima spretno i slobodno služe,
- Podsticati sposobnost djeteta da opaža, uočava razlike, vrši odabir i zadržava u svijesti vizuelne podatke o bojama, oblicima i njihovim kombinacijama, otvaranje mogućnosti i pravca za bliža i dalja likovna istraživanja različitog oblika likovnog stvaralaštva za rad,
- Podsticati samostalnost u izboru materijala za rad, otkrivanje i eksperimentisanje u području dječjeg likovnog stvaralaštva te samostalan izbor teme,
- Usmjeravati pažnju djeteta i ukazivati mu na bogatstvo boja, oblika i linija u vizuelnoj stvarnosti, kao i na pojedina likovna djela likovne umjetnosti koja je primjerena njihovim razvojnim mogućnostima i interesovanjima,
- Tragati za materijalima iz prirode i istražiti mogućnosti njihove primjene u radu sa djecom,
- Upoznati djecu sa tehnikama likovnog izražavanja te korelacijom raznih vrsta stvaralaštva /muzika, ilustrativno crtanje na motive priče/,
- Biranje motiva koji zahtijevaju veću koordinaciju oko-ruka, veću lakoću u pokretu
- Predstave djece o novim opažanjima i saznanjima o prostornim odnosima, materijalnim svojstvima i likovno-estetskom obilježavanju prostora, živih bića i predmeta u njihovoj okolini,
- Podsticati osjećaj djece za likovno-estetsko uređenje njihovog životnog i radnog ambijenta,
- Da se učvršćuju kulturne, higijenske i radne navike,
- Razvijati navike čuvanja tekovina materijalne i duhovne kulture,
- Podsticati razvoj sluha, ritma, kulture glasa i vještine pjevanja,
- Izbor pjesama u skladu sa interesima i uzrastom djece u kome će kriterij biti: kratak tekst, melodija koja se lako memoriše i ritam koji djeca mogu da prate,

- Podsticati djecu na samostalno muzičko izražavanje
- Organizovanje situacija u kojima će dijete slobodno da ispolji svoju maštu u igrolikim aktivnostima,
- Razvijati sposobnosti za doživljavanje i izražavanje muzike kroz ritam i pokret,
- Poticati inicijativu kod djece da biraju muzičku izvedbu, uz koji instrument vole da pjevaju, kako da koriste slobodu pokreta,
- Poticati muzički razvoj ali ga ne forsirati kako ne bi došlo do suprotnog efekta,
- Sticanje sposobnosti izražavanja muzičke dinamike, ritma, sudjelovanje u horskim i individualnim izvedbama, prepoznavanje karaktera pjesme te sticanje prirodnosti i cjelovitosti dječjeg izraza kroz pjevanje, igranje, ritmičko kretanje, ples, likovno, govorno i dramsko izražavanje,
- Njegovati i kultivirati dječji glas /pravilno disanje, jasan izgovor riječi, intonativno, tačno pjevanje pri individualnom i zajedničkom pjevanju/,
- Upoznavanjem i njegoivanjem sevdalinke podsticati ljubav prema domovini,
- Zajedno sa djecom izmišljati sadržaje za muzički centar i kontinuirano ga obogaćivati,
- Organizovati i praviti različite muzičke manifestacije /muzičko-scenske-plesne cjeline, odlaske na koncerte, muzičke radionice, maskenbal/,
- Obogaćivanje dječjeg emocionalnog razvoja uz pomoć muzike,
- Nastojati da muzika bude svakodnevno zastupljena u aktivnostima djece u vidu svih muzičkih izraza,
- Motivirati djecu da sami sudjeluju u izmišljanju brojlica ,
- Odabirati muzičke sadržaje jednostavnih formi, kraćeg trajanja koji odgovaraju uzrastu i glasovnim mogućnostima djece,
- Uvođenje djeteta u više oblika igrovanih i stvaralačkih aktivnosti, podstičući njihovu samostalnost i inicijativu pri izboru aktivnosti,
- Podsticati djecu da razvijaju svoj dramski izraz organizovanjem raznovrsnih komunikacijskih situacija sa težištem na razvijanje i bogaćenje jezičke prakse,
- Razvijanje sposobnosti promatranja, podržavanja i simboličkog predstavljanja, u igri i drugim dramskim aktivnostima govora, glasova, gestova, izraza lica, držanja tijela, postupaka i ponašanja drugih ljudi i životinja,
- Podsticati djecu da se sami dramski organizuju kako bi došla do izražaja njihova samostalnost, spontanost, inventivnost u drami te da se na taj način razvija i sposobnost kritike sopstvene aktivnosti kako u drami tako i u svakodnevnom životu,
- Razvijanje sposobnosti za sudjelovanje u kolektivnoj dramskoj igri uz zadržavanje individualnosti svakog učesnika te jasnog govora u akciji da imaju svijest o tome da ih neko gleda i da ono što se gleda treba da prenese značenje igre ili priče,
- Podsticati uključivanje djece u likovnu opremu priredbi: plakati, pozivnice, kostimi, scenografija,
- Vođenje dramske radionice kroz razvojni, igrovni, stvaralački i interaktivni pristup sa djecom, snimanje dječjih predstava, kratkih filmova u kome djeca sudjeluju.

II Osnove i aspekti programa

1. Opći podaci o predškolskoj ustanovi

Tabela 1.

Naziv predškolske ustanove:	Javna ustanova Dječiji vrtić		
Adresa:	Ulica Civilnih žrtava rata b.b., Maglaj		
Akt o osnivanju:	Odluka o nastavku rada br. 01-023-542/96 od 30.05.1996.godine		
Akt o upisu u sudski registar:	U/I-166/96 od 02.09.1996.godine		
Akt o upisu u registar Ministarstva:	01-023-542/96 30.05.1999. godine		
Direktor:	Džeraldina Delić	Telefon: 032-603-300	061 825 437
Sekretar:	/	Telefon: 032-603-851	
Stručni saradnici:			
Socijalni pedagog	Merima Spahić	/	062 802 314
Fax:	032 603 300		
e-mail:	virticmaglaj@bih.net.ba		
Web site:	/		
Broj djece:	75		
Broj grupa:	3		
Ukupan broj zaposlenika:	8		
Ukupan broj odgajatelja:	3		
Ukupan broj zdravstvenih radnika:	2		
Ukupan broj ostalih zaposlenika:	3		
Broj objekata:	1		
	Centralnih:	1	Područnih: /

Tabela 2.

R.br	OBILJEŽJE POTPUNOSTI	BROJNO STANJE PO GRUPAMA				SVEGA
		JASLICE	VRTIĆ	GRUPA OPOiO	OSTALO	
1.	Djeca bez majke	/	/	/	/	/
2.	Djeca bez oca	/	/	/	/	/
3.	Djeca bez oba roditelja	/	/	/	/	/
4.	Djeca sa oba roditelja	14	61	/	/	75

Tabela 3.

R.br.	OBILJEŽJE POTPUNOSTI	BROJNO STANJE PO GRUPAMA				SVEGA
		JASLICE	VRTIĆ	GRUPA OPOiO	OSTALO	
1.	Stanuje u porodici	14	61	/	/	75
2.	Stanuje u domu	/	/	/	/	/

Tabela 4.

R.br.	OBILJEŽJE OBRAZOVNOG STATUSA RODITELJA	ŠKOLSKA SPREMA RODITELJA								
		Bez škole	OŠ	SSS III	SSS IV	VKV	VŠ	VSS	VSS 2.3.	Svega
1.	Oca	/	5	23	24	/	7	16	/	75
2.	Majke	/	3	18	25	/	4	25	/	75

Tabela 5.

R.br.	NAČIN DOLASKA U PREDŠKOLSKU USTANOVU	BROJ DJECE KOJA DOLAZE		
		Pješice	Autobusom	Željeznicom
1.	Udaljenost 5 km	75	/	/
2.	Udaljenost preko 5 km	/	/	/

Javna ustanova Dječiji vrtić jedina je javna ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje na području općine Maglaj. Zgrada vrtića locirana je na području grada Maglaja. Budući da su korisnici usluga vrtića djeca iz grada te bližih prigradskih naselja nema specifičnosti niti posebnih problema koji se odnose na prijevoz djece od kuće do predškolske ustanove.

2. Organizacija rada

Tabela 6.

R.br.	Objekat	Adresa	Broj telefona	Površina prostora		Funkcija prostora	Iznajmljeni prostor drugom korisniku
				Zatvoreni	Otvoreni		
1.	Javna ustanova Dječiji vrtić	Civilnih žrtava rata bb	032603300	1154 m ²	1500m ²	U cjelosti u upotrebi	/

Odgojno-obrazovni rad organizovan je u tri odgojno - obrazovne grupe:

1. mješovita jaslička grupa - djeca od 1 do 3 godine života
2. srednja mješovita vrtićka grupa - djeca od 3 do 4,5 godina života
3. starija mješovita vrtićka grupa - djeca od 4,5 godina života do polaska u školu.

U procesu organizacije i realizacije odgojno-obrazovnog rada polazimo od holističkog pristupa koji je sastavni dio svih humanističkih teorija i polazi od shvaćanja da organizam u fiziološkom i psihološkom smislu može funkcionirati samo kao cjelina. Kako bi se postigao holistički razvoj djeteta predškolske dobi u okviru odgojno-obrazovnog rada važno je:

- Omogućiti individualizaciju u procesu učenja koja polazi od pretpostavke da ne postoje dva djeteta koja na isti način ulaze u proces učenja. Ovakav pristup će omogućiti svakom djetetu da se razvija u skladu sa svojim sposobnostima, mogućnostima, potrebama i interesovanjima.
- Omogućiti konstruktivistički pristup koji polazi od činjenice da dijete teži tome da osmisli svijet koji ga okružuje, unoseći u taj proces svoje prethodno znanje i iskustvo.
- Realizacija kurikuluma primjerenog razvoju podrazumijeva da je svako dijete jedinstveno biće. Poznavajući razvojne karakteristike svakog pojedinog djeteta planirat će se igre i aktivnosti.

- Omogućiti progresivno obrazovanje koje se zasniva na razvojnim i konstruktivističko-interakcijskim procesima. U ovom procesu je značajna uloga odraslih / roditelji i stručne osobe u institucionalnom odgoju /, kao i odraslih i djece iz okruženja. Razumijevajući značaj uključivanja porodice za svestran razvoj djece, kao i značaj u odnosu na uzajamno širenje pozitivnih utjecaja, zalažemo se za uključivanje porodice u sve aspekte života i rada u predškolskoj ustanovi.

III Uslovi rada

1. Materijalno- tehnički uslovi rada

Odgojno-obrazovni rad odvija se u jednom objektu. Objekat je sagrađen 1974. godine. Nakon elementarne nepogode-poplave koja se desila 14.05.2014. godine u okviru Programa oporavka od poplava od strane EU, objekat je u potpunosti saniran.

1.1. Prostor

Tabela 7.

R.br.	PROSTOR	BROJ PROSTORIJA	POVRŠINA u m ²	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
I	VLASTITI ZATVORENI PROSTOR			
1.	Radna soba	4	240	U potpunosti funkcionalna
2.	Igraonica	/	/	
3.	Biblioteka	1	5	U potpunosti funkcionalna
4.	Sala za tjelesni odgoj	1	100	Prostor se privremeno koristi kao spavaona za dvije grupe djece
5.	Kuhinja	1	60	U potpunosti funkcionalna
6.	Trpezarija	1	60	U potpunosti funkcionalna
7.	Spavaonica	/	/	/
8.	Soba za izolaciju	1	15	U funkciji
9.	Prostori za roditelje	1	30	U potpunosti funkcionalna
10.	Kancelarijski prostor	2	50	U potpunosti funkcionalan
11.	Sanitarne prostorije	7	120	U potpunosti funkcionalno
12.	Ostali zatvoreni prostori	8	474	U potpunosti funkcionalan
II	VLASTITI OTVORENI PROSTOR			
1.	Dječije igralište	1	1000	U potpunosti u funkciji
2.	Dvorište	1	500	U potpunosti

				funkcionalan
3.	Vrt	/	/	/
4.	Ostali otvoreni prostori	1	800	U potpunosti funkcionalan
III	KORISTENI PROSTOR U TUDEM VLASNIŠTVU			
		/	/	/
IV	IZNAJMLJENI VLASTITI PROSTOR DRUGOM KORISNIKU			
		/	/	/

1.2. Didaktička sredstva i pomagala

Tabela 8.

R.br.	NAZIV	POTREBAN MINIMUM	POSJEDUJE	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
1.	TV-prijemnik	3	4	U potpunosti funkcionalno
2.	DVD player	3	/	/
3.	Grafoskop	1	/	/
4.	Kompjuter	1	1	U potpunosti funkcionalno
5.	CD player	3	/	/
6.	Projekciono platno	1	1	U potpunosti funkcionalno
7.	Multimedijalni projektor	1	/	/
8.	Notebook PC	1	/	/
9.	Set igračaka-didaktika	3	10	U potpunosti funkcionalno
10.	Muzički instrumenti	3	2	U potpunosti funkcionalno
11.				
OSTALA POMAGALA U STRUČNOJ SLUŽBI				
1.	Laptop	2	2	U potpunosti funkcionalno
2.	Kopir aparat	1	2	U potpunosti funkcionalno
3.	Telefon	2	2	U potpunosti funkcionalno
4.	Fax	1	1	U potpunosti funkcionalno

Napomena:

Didaktika i igračke – Cjeloviti razvojni program

Vrtić raspolaže sa 15 setova Krin igračaka, zadovoljavajućom količinom puzzli od različitog materijala i veličina prilagođenih djeci predškolskog uzrasta, posjeduje znatne količine kolaž papira, blokova za crtanje, sveske A4 i A5 formata, hamer u bojama, karton, boje (drvene, voštane, tempere, flomastere, grafitne olovke, krede u boji), plastelin, glinamol, ljepilo (selotejp, tečno), bockalice raznih veličina i oblika, društvene igre (Čovječe ne ljuti se, domino, parne slike i sl.), 4 seta – lutkarska pozornica-ginjoli, setove igračaka koji predstavljaju određena zanimanja ljudi, kolekciju životinja (domaće, divlje, životinje dalekih krajeva, prahistorijske životinje), značajnu količinu lutki, automobila, plišanih igračaka i dr.

Didaktika i igračke – POPOiO

Krin igračke -17 kompleta, slikovnice-23 komada, hula-hop-20 komada, puzzle raznih veličina-17 kutija, memori igra- 4 komada, šablon za crtanje- 11, mozaik – 5 kutija, vijača-10 komada, lopte-20 komada, set za kuglanje-13 komada, čovječe ne ljuti se-30 komada, manja količina papira (kolaž, bijeli papir, hamer), bojice (voštane i drvene).

1.3. Rad i organiziranje kuhinje

Vrtić raspolaže vlastitom kuhinjom 60 m² i trpezarijom površine 60 m². Kuhinja zadovoljava potrebe u procesu pripremanja obroka. Na poslovima pripremanja i distribucije hrane, te održavanju kuhinje i trpezarije angažovana je jedna kuharica.

Kroz saradnju sa Institutom za zdravlje i sigurnost hrane ZE-DO kantona realizuje se Program higijenizacije. Navedeni program realizuje se jednom mjesečno. Tim programom obuhvaćene su slijedeće aktivnosti:

- Ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica uzetih slučajnim uzorkom,
- Pregled lica pod zdravstvenim nadzorom /brisevi ruku i radnih mantila/,
- Kontrola higijene radnih površina, opreme za rad, posuđa za distribuciju hrane,
- Kontrola energetske vrijednosti obroka,
- Kontrola i pregled uslova u kuhinji

Budući da je ishrana jedan od važnijih faktora koji uslovljavaju pravilan tjelesni i mentalni razvoj djeteta poštovat će se principi normirane, stručno organizovane i vođene ishrane od planiranja do distribucije. Jelovnik će pratiti potrebe za energetsom vrijednošću obroka i potrebe za hranjivim i zaštitnim materijama za određeni uzrast i određeno vrijeme boravka u ustanovi, ali u skladu sa finansijskim mogućnostima, kao i u skladu sa zahtjevima roditelja.

1.4. Organiziranje prevoza djece

Kada je riječ o redovnom radu u okviru Cjelovitog razvojnog programa Ustanova nema potrebu za organiziranjem prevoza djece od kuće do predškolske ustanove i obratno. U procesu realizacije programa obaveznog obuhvata djece u godini pred polazak u školu u dužini trajanja od 150 sati na osnovu iskustava iz prethodnih godina izražena je potreba za prijevoz djece do mjesta realizacije POPOiO, te se isti realizuje uz finansijsku podršku Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK.

2. Kadrovski uslovi rada

Tabela 9.

IZVRŠITELJI	Broj potrebnih izvršitelja	Broj raspoloživih izvršitelja	Spol		Radno iskustvo	
			M	Ž	Do 20 god.	Više od 20 god.
a) Odgajatelji:	5	3		3	3	/
Profesori predškolskog odgoja		3	/	3	3	/
Nastavnici predškolskog odgoja		/	/	/	/	/
Ostalo –nastavnik razredne nastave		/	/	/	/	/
b) Zdravstveni radnici:	1	2	/	2	1	1
c) Stručni saradnici:	0,56	0,5	/	1	/	/
Pedagog/pedagog-psiholog/socijalni pedagog	0,5	0,5	/	1	/	/
Psiholog	/	/	/	/	/	/
Defektolog	/	/	/	/	/	/
Logoped	0,06	/	/	/	/	/
Ostalo	/	/	/	/	/	/

d) Administrativno-tehničko osoblje	2	1	/	1	/	1
e) Pomoćno i tehničko osoblje	5	2	1	1	1	1
Kuharica	1	1	/	1	1	/
Servirka	1	/	/	/	/	/
Radnik na održavanju higijene prostora	2	1	1	/	/	1
Domar- ložač	1	/	/	/	/	/
f) Rukovodno osoblje	2	1	/	1	/	1
UKUPNO UPOSLENIKA	15,56	9,5	1	8,5	5	4

Napomena: Socijalni pedagog Merima Spahić primljena je po ugovoru o povremenim i privremenim poslovima na period od dva mjeseca, te ista nema radnog staža.

Tabela 12.

R.br.	Lice na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa	STRUČNI NAZIV	STRUČNA SPREMA	GODINE STAŽA	MENTOR	PRIPRAVNIČKI STAŽ	
						POČETAK	ZAVRŠETAK
1.	Gračo Nadira	Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja	VSS	/	Salkić Enisa	06.06.2016.	31.12.2016.

Općina Maglaj sklopila je Ugovor o stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa sa Gračo Nadirom, profesoricom predškolskog odgoja i obrazovanja, te je istu uputila u JU Dječiji vrtić na stručno osposobljavanje. Ugovor između Općine Maglaj i Gračo Nadire sklopljen je na period od 06.06.2016. godine do 31.12.2016. godine.

3. Zdravstveno-higijenski uslovi

Zdravstveno-higijenski uslovi u vrtiću su na zadovoljavajućem nivou. Sav korisni prostor objekta redovno se održava:

- Svakodnevno održavanje higijene prostora,
- Generalno - jednom u toku mjeseca, po potrebi i češće,
- Promjena posteljine- dva puta u toku mjeseca, a po potrebi i češće,
- Redovno održavanje vanjskog prostora,
- Redovno pranje i dezinfekcija igračaka,

U cilju stvaranja povoljnih zdravstveno-higijenskih uslova ustanova redovno sarađuje sa Institutom za zdravlje i ispravnost hrane Zenica, te Higijensko epidemiološkom službom Javne ustanove Dom zdravlja Maglaj.

- Vrš se redovan pregled ispravnosti hrane i kuhinje- jedino mjesečno
- Vrš se redovna proljetna i jesenja deratizacija kao i deratizacija u slučaju ukazane potrebe na poziv ustanove- dva puta u toku godine

- Vršiti se redovna dezinfekcija- dvomjesečna
- Vršiti se redovna dezinsekcija – tromjesečna
- Vršiti se redovan sanitarni pregled zaposlenika – kuhara dva puta u toku godine, a ostalih zaposlenika jednom u toku godine.
- Kuhar ima uredno položen sanitarni minimum. (polaže svake četvrte godine)

U saradnji sa Profesionalnom vtrogasnom jedinicom općine Maglaj vrši se redovna obuka uposlenika iz oblasti protivpožarne zaštite (svake dvije godine), a svakih šest mjeseci, službena osoba iz navedene institucije provjerava ispravnost PP aparata. Ustnova posjeduje pet PP-aparata i tri hidranta, kao i uredno označena mjesta evakuacije u slučaju požara.

IV Sadržaj i obim odgojno-obrazovnog rada

Predškolski odgoj i obrazovanje je početni stepen jedinstvenog sistema odgoja i obrazovanja, koji se ostvaruje kroz Cjeloviti razvojni program predškolskog odgoja i obrazovanja donesen od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br.8/11). Oslonac u realizaciji odgojno-obrazovnog rada predškolske ustanove, te njege i brige o djeci predškolskog uzrasta koja su uključena u institucionalni predškolski odgoj i obrazovanje, predškolska ustanova nalazi u Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona, Pedagoškim standardima i normativima za predškolski odgoj i obrazovanje te Kriterijima finansiranja predškolskih ustanova.

1. Brojno stanje odgojnih grupa

Tabela 13.

OBJEKAT	ODGOJNE GRUPE U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI														UKUPAN BROJ DJECE			UKUPAN BROJ GRUPA		
	JASLICE			VRTIĆ			GRUPA OPOiO			OSTALO										
	BROJ DJECE			BROJ GRUPA	BROJ DJECE			BROJ GRUPA	BROJ DJECE			BROJ GRUPA								
	M	Z	U		M	Z	U		M	Z	U		M	Z	U					
Centralni objekat:	5	9	14	1	31	30	61	2				/				/	36	39	75	3
Ukupno	5	9	14	1	31	30	61	2				/				/	36	39	75	3

NAPOMENA: Podaci o broju djece koja trebaju biti obuhvaćena obaveznim predškolskim odgojem i obrazovanjem u godini pred polazak u osnovnu školu za školsku 2016/2017. godinu trenutno nisu poznati. Isti se ažuriraju, na osnovu uputa Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, početkom kalendarske godine u saradnji sa osnovnim školama, nadležnom općinskom službom, te na osnovu podataka iz Centra za socijalni rad Maglaj i Doma zdravlja Maglaj.

2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi

U školskoj 2016/2017. godini, kroz proces odgojno-obrazovnog rada, u skladu sa Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK, realizovat će se slijedeći programi:

2.1.Cjeloviti razvojni program

Cjeloviti razvojni program predškolskog odgoja i obrazovanja obuhvata program njege i odgojnog rada sa djecom od 6 mjeseci do navršene 3. godine života te program odgojno-obrazovnog rada za djecu u 4. godini života do polaska u školu. Realizuje se tokom cijele godine kroz zajedničke aktivnosti u toku nastavne godine i slobodne aktivnosti u toku zimskog i ljetnog perioda.

U okviru realizacije Cjelovitog razvojnog programa i u ovoj školskoj godini akcenat će biti na očuvanju životne sredine, a u sklopu saradnje sa Udruženjem ekologa Maglaj. Aktivnost će biti medijski popraćena.

U proces realizacije Cjelovitog razvojnog programa u JU Dječiji vrtić uključena su djeca od jedne godine života do polaska u školu. Nema zahtjeva za prijem djece mlađe od jedne godine, ali u koliko bude potrebe ista će biti primljena. Cjelovitim razvojnim programom na početku školske 2016./2017. godine, obuhvaćeno je 75-ero djece.

Sadržaj Godišnjeg programa rada prikazuje suštinu realizacije cjelovitog razvojnog programa kroz definisanje ciljeva i zadataka, organizaciju rada te ostale sadržaje koji su prikazani, poštujući odredbe Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK, Pedagoške standarde i normative za predškolski odgoj i obrazovanje, te ostala zakonska i podzakonska akta, ali samo u onom obimu koji dozvoljava finansijska situacija predškolske ustanove, budući da još nije došlo do primjene Kriterija finansiranja predškolskih ustanova donesenih od strane MONKS-a ZDK.

2.2.Specijalizirani razvojni program

U okviru specijaliziranog razvojnog programa u školskoj 2016/2017. godini u planu je realizacija programa- Engleski jezik i Vjerski program Djeca predškolskog uzrasta pokazuju veliko interesovanje i sposobnost usvajanja stranog jezika. Na ovom uzrastu djeca razvijaju svoj maternji jezik, pa taj urođeni mehanizam usvajanja maternjeg jezika treba aktivirati u procesu usvajanja stranog jezika, u kome će djeca aktivno i kreativno učestvovati u skladu sa svojim psiho-fizičkim sposobnostima i interesovanjima. Podsticanje djece za učenje engleskog jezika postizat će se kroz muziku i pokret, posmatranje, igru, glumu, crtanje i jednostavnu komunikaciju sa što manje prevođenja.

- Programom učenja engleskog jezika bit će obuhvaćen dio djece mlađe predškolske grupe i starija predškolska grupa / u prosjeku 50-ero djece/. Realizacija programa početi će nakon izjašnjavanja i pismenog pristanka roditelja), a realizovat će se po grupama dva puta sedmično za svaku grupu u trajanju od 30 minuta. Ovu vrstu specijaliziranog programa na zahtjev zainteresovanih roditelja, realizovat će profesor engleskog jezika koristeći metode koje kod djece predškolskog uzrasta podstiču znatiželju, samostalnost, kreativnost i sl.

Sadržaji koji se planiraju i realizuju u toku učenja engleskog jezika u vrtiću, prilagođeni su postojećem iskustvu i uzrasnim mogućnostima djece, a u skladu sa sadržajima koji se realizuju u okviru redovnog odgojno-obrazovnog rada.

-Vjerski program u predškolskoj ustanovi bit će realizovan nakon saglasnosti dobivene od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK, te ukoliko roditelji izraze želju za realizacijom istoga. Oslonac u realizaciji ove vrste programa bit će Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK / „Službene novine ZDK“, br. 7/10. član. 7. i 8./.

Sadržaj vjerskog programa bio bi realizovan indirektno, kroz igru. Osnovni cilj ovog Programa bio bi poticati u djetetu ljubav prema istini, dobroti i životu. Tako se na spontan i blag način, poštujući dječju prirodu, njeguje i duhovna dimenzija djeteta. Pažljivo osmišljeni poticaji i aktivnosti uče dijete da voli i poštuje sebe i druge, a ujedno ga odgajaju za odgovornost prema cijelom svijetu. Medžlis Islamske zajednice Maglaj, dana 21.09.2016. godine uputio je dopis JU Dječiji vrtić ponudivši izvođenje nastave iz islamske vjeronauke koju bi izvodila uposlenica IVZ Maglaj, mu'allima Amira Talić.

Za realizaciju specijaliziranih programa postoji Saglasnost Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona broj:10-38-20835-1/12 od 04.12.2012. godine.

2.3.Interventni, kompenzacijski i rehabilitacijski program

Ukoliko se u školskoj 2016/2017. godini u ustanovu upiše dijete ili više djece iz pomenute kategorije, poštujući Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK, a pridržavajući se propisanih Pedagoških standarda i normativa za predškolski odgoj i obrazovanje, uz pomoć stručnih osoba- spoljnih saradnika / logopeda, psihologa i dr./ ustanova će sačiniti individualni program rada i djelovati u skladu s istim.

2.4.Program jačanja roditeljske kompetencije

U skladu sa savremenom koncepcijom predškolskog odgoja i obrazovanja, zahtjevima modernog društva koje naglašava značaj cjeloživotnog učenja, dječji vrtić postaje mjesto učenja djece i odraslih. Vrtić je mjesto koje svojom strukturom i organizacijom, te kompetentnom stručnošću može i mora odgovoriti na pitanja i dileme roditelja u njihovoj roditeljskoj ulozi.

Polazeći od razumijevanja roditeljskih potreba i zahtjeva osim uobičajenih oblika saradnje sa roditeljima /informativni roditeljski sastanci, individualni razgovori.../, roditeljima omogućavamo da svoje roditeljske vještine i roditeljsku kompetenciju uče i usavršavaju kroz:

- Komunikacijske roditeljske sastanke – razmjena iskustva sa odgajateljima i drugim roditeljima, razvijanje komunikacijskih vještina u okviru roditeljskih sastanaka kroz prenošenje vlastitih iskustava kada su u pitanju specifične situacije u okviru odgoja djece, ulozi svakog člana porodice ponaosob u procesu odgoja, realizacija zajedničkih aktivnosti u cilju poboljšanja komunikacije svih sudionika u odgojno-obrazovnom radu sa djecom, uključujući i dijete kao aktivnog sudionika u tom procesu,
- Predavanja za roditelje organizirana u saradnji sa društvenom zajednicom /gosti predavači: pedijatar, stomatolog, psiholog, predstavnici resornog Ministarstva, Pedagoškog zavoda, drugih odgojno-obrazovnih ustanova.../, upoznavanje sa institucijama koje mogu pomoći porodicama u zadovoljavanju potreba djece i roditelja, zaštiti zdravlja djece, sticanje novih znanja iz različitih područja,
- Radionice za roditelje- omogućiti samouvid u osobna znanja, osjećaje, mišljenja, vještine i ponašanja, odgojne stilove roditelja, usvajanje nenasilnih oblika komunikacije, razvijanje pozitivne slike o sebi, podizanje razine psihološke osjetljivosti roditelja za dječje potrebe, razvijanje kvalitete odnosa.

Radionice sa roditeljima će realizovati stručni zaposlenici ustanove na čelu sa direktoricom.

U toku školske 2016./2017. godine planirane su četiri radionice za roditelje.

Teme za radionice:

- a) Vršnjačko nasilje
 - b) Pravilna ishrana djece
 - c) Važnost boravka djece na otvorenom u svim vremenskim uslovima
 - d) Verbalna i neverbalna komunikacija
-
- Otvoreni dan vrtića – aktivno učešće roditelja u realizaciji odgojno-obrazovnog rada i zajednička druženja djece, roditelja i odgajatelja, što omogućava stvaranje iskustva zajedničkih, kvalitetnih i radosnih doživljaja roditelja i djece, učenje o važnosti razvojnih poticaja u igri, važnosti igre za razvoj djeteta, šta i kako se igrati s djecom, te kako kod djece izgraditi samopouzdanje,
 - Info-centri koji pružaju roditeljima dodatne informacije o ponašanjima djece u određenim situacijama, različitim odgojno – obrazovnim utjecajima na dijete, o važnim trenucima u životu djeteta.

U procesu realizacije ovog programa učešće uzimaju odgajatelji/zdravstveni zaposlenici, uprava vrtića, roditelji i djeca.

2.5. Program za djecu pred polazak u školu

/ djeca koja nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja/

U 2015./2016. školskoj godini Javna ustanova Dječiji vrtić realizovala je POPOiO za 90-ero djece koja nisu obuhvaćena niti jednim vidom predškolskog odgoja i obrazovanja. Rad je organizovan u šest grupa i četiri kombinacije u dvije matične škole i šest područnih škola:

1. Osnovna škola Maglaj u Maglaju- dvije grupe
Područne škole:
 - Bočinja- kombinacija
 - Ulišnjak –grupa
 - Bradići- kombinacija
 - Liješnica-grupa
 - Tujnica- kombinacija
2. Osnovna škola Novi Šeher u Novom Šeheru –grupa
Područna škola :
 - Čobe- grupa

Program POPOiO realizovala su tri profesora predškolskog odgoja i obrazovanja (5 grupa), i jedan profesor razredne nastave (jedna grupa) - lica na listi nezaposlenih evidentirana u Zavodu za zapošljavanje Maglaj i četiri nastavnika razredne nastave koja su realizovala rad POPOiO u kombinaciji, svi zaposlenici navedenih osnovnih škola.

U 2016/2017. godini, nakon što Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona izda potrebne upute i obezbijedi finansijska sredstva ustanova će pristupiti pripremama i realizaciji programa Obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu u godini pred polazak u osnovnu školu u trajanju od 150 sati. Na osnovu pokazatelja iz prethodnih godina smatramo da će i u školskoj 2016/2017. godini biti približno isti broj djece

(90-ero). Ukoliko kapaciteti vrtića budu popunjeni djecom koja pohađaju Cjeloviti razvojni program POPOiO će biti realizovan u prostorijama centralne osnovne škole i područnim školama kao što je i do sada bila praksa.

V Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada

1. Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama

Godišnji plan i program u školskoj 2016./2017. godini

NAZIV GODIŠN JE TEME	MJESEC	MJESEČNA TEMA	SEDMIČNA TEMA
DIJETE IMA PRAVO DA UČI I DA SE DRUŽI	Septembar	JA U NOVOJ SREDINI	1. Ja u vrtiću 2. Moje tijelo 3. Higijena (tijela i prostora) 4. Osjećanja
	Oktobar	DIJETE JE UKRAS SVIJETA	1. Drugarstvo 2. Prava i obaveze djece 3. Ishrana 4. Korpa puna vitamina
	Novembar	JESENJI BISERI	1. Karakteristike jeseni 2. Plodovi jeseni 3. Biljni i životinjski svijet u jesen 4. Moja domovina
	Decembar	ZIMSKE ČAROLIJE	1. Karakteristike zime 2. Odjeća i obuća 3. Zimske igre 4. Novogodišnje radosti
	Januar	DJEČIJE RADOSTI	1. Zimovanje 2. Snjeguljica 3. Oblici i likovi 4. Moja biblioteka
	Februar	MOJA PORODICA	1. Mjesto u kojem živim 2. Selo i grad 3. Moj dom 4. Porodica
	Mart	PROLJEĆE PRED VRATIMA	1. Cvijeće za mamu 2. Priroda se budi 3. Vjesnici proljeća 4. Ekologija
	April	ŽIVOTINJSKO CARSTVO	1. Insekti 2. Kućni ljubimci i ptice 3. Domaće i divlje životinje 4. Zološki vrt

	Maj	PREDŠKOLSKA GRUPA- ŠKOLA NAS ZOVE, SAOBRAĆAJ, MLADA GRUPA- SAOBRAĆAJ, VODENI SVIJET	1. Učesnici u saobraćaju 2. Vrste saobraćaja 3. Škola i školski pribor 4. Vodeni svijet 5. Ispraćaj drugara u školu
	Juni	LJETNA AVANTURA	1. Ljetna zbivanja u prirodi 2. Igre u dvorištu 3. Ljetovanje 4. Hrana i odijevanje tokom ljeta
	Juli	IGRARIJE	1. Istraživanje okoline 2. Eksperimenti 3. Voda 4. Fizičke aktivnosti
	August	IGRI NEMA KRAJA	1. Čula 2. Muzički instrumenti 3. Dogodovštine sa ljetovanja 4. Radim šta želim

NAPOMENA: Odgajatelji i zdravstveni zaposlenici će, u skladu sa Cjelovitim razvojnim programom, poštujući uzrasne karakteristike djece predškolske dobi, te rukovodeći se ciljevima i zadacima za svaku oblast pojedinačno, vršiti pripreme za realizaciju navedenih tema. Aktivnosti odgajatelja i zdravstvenih zaposlenika bit će prikazane u pedagoškoj dokumentaciji / pisane pripreme toka aktivnosti, dnevnik rada, radni listovi.../.

Primjer mjesečne teme s podtemama i dnevnim temama:

MJESEC: Novembar

MJESEČNA TEMA: Jesenji biseri

1.Karakteristike jeseni - sedmična tema

Dnevne teme:

- Kad su laste odlazile
- Djedov šešir
- Vremenske prilike u jesen
- Rad ljudi u jesen
- Odijevanje u jesen

2. Plodovi jeseni - sedmična tema

Dnevne teme:

- Razgovor u vreći
- Moji plodovi u slici
- Voće i povrće
- Na pijaci
- Koštunjavi plodovi

3.Biljni i životinjski svijet- sedmična tema

Dnevne teme:

- Transport plodova od sela do grada
- Prikupljanje hrane za zimu
- Vjeverica
- Medo
- Jež

4.Moja domovina - sedmična tema**Dnevne teme:**

- Obilježja države
- Geografska karta B i H
- Pravimo hurmašicu
- Kulturno naslijeđe
- Realizacija priredbe

2. Planiranje inovacija**2.1.Projekat „Pozorište“****Obilježje programa**

Rezultati raznih istraživanja su potvrdili da kada je odgajatelj glavni sudionik u izvođenju predstava namjenjenih uzrastu djece predškolske dobi:

- potiče bliskost i produbljuje emocionalnu vezu s osobama koje realizuju neki dramski komad
- potiče na postavljanje pitanja te pomaže u spoznavanju i razumijevanju svijeta koji ga okružuje
- potiče razvoj pamćenja, mišljenja i zaključivanja
- potiče razvoj govora i bogaćenje rječnika
- razvija komunikaciju, postavljanje pitanja, iznošenje mišljenja, pretpostavki
- potiče na prepoznavanje svojih osjećaja i osjećaja drugih
- potiče na razvoj suosjećanja, želje da pomogne drugima
- potiče na razvoj mašte, uživanja u ulogu drugog putem igre i igranja pregledanih dramskih priča

Tako je naš tim odgajatelja odlučio da realizuje četiri pozorišne predstave za djecu i to :“Bajka iz parka“, „Mamini leptiri“, „U susret Novoj Godini“, „Cvjetić“.

Ciljevi i zadaci

- Glavni cilj projekta je da se u odnosu na suvremeni ritam življenja uronimo u svijet priča koji će obogatiti cijeli djetetov svijet.
- U neposrednom radu s djecom ćemo od najranije dobi djece integrirati priču, bajku, basnu i stihove kroz sva odgojno obrazovna područja te tako utjecati na cjelovit razvoj djeteta uz njegovu aktivnu ulogu, podržavajući prirodu učenja djeteta projektnim pristupom radu.

Namjena

Namjena projekta je da se djeca upoznaju sa izgledom scene i procesom nastanka nekog pozorišnog komada namjenjenog njihovom uzrastu, te da zajedno sa odgajateljima aktivno učestvuju u njihovoj pripremi i realizaciji.

Aktivnosti (sadržaj, vremenski okvir, način)

1. Izrada scene neophodne za realizaciju određenih pozorišnih komada
2. Izrada kostima koji su nam neophodni u realizaciji
3. Redovne probe i vježbe odgajateljica kako bi se pozorišni komadi što bolje realizovali
4. Plan je realizovati po dvije pozorišne predstave u jednom polugodištu.

Nositelji

Nositelji projekta „Pozorište “ će biti odgajatelji i djeca mlađe i starije odgojno-obrazovne grupe.

2.2. Projekat „Povrtnjak“

Obilježje programa

Projekat koji planiramo provesti u pedagoškoj 2016/2017. godini je projekat „Povrtnjak“.

Projekt povrtnjaka osmišljen je kako bi djeca imala mogućnost praćenja života i razvoja biljaka, što je idealna nadopuna aktivnostima koje pokrivaju to područje.

Ujedno, povrće koje uzgajamo u našem povrtnjaku moći će se jesti svježije, odnosno preraditi u zimnicu.

Ciljevi i zadaci

Cilj: Građenje prepoznatljive kulture vrtića kroz razvoj projekta „Povrtnjak“. Razvoj životno-praktičnih i radnih aktivnosti djece u područjima zdrave prehrane i kulture prehrane.

Zadaci projekta:

- Upoznavanje sa procesom uzgoja biljaka i proizvodnje hrane. Podržavanje osobne kompetencije i kooperacije s drugom djecom i odraslima u životno-praktičnim i radnim aktivnostima i omogućavanje doživljavanja uspjeha i vidljivih rezultata vlastitog rada u brizi za povrtnjak i pripremi malih obroka
- Promovisanje zdravih prehrambenih navika, njegovanje tradicijskih običaja i kulture blagovanja

- Osvješćivanje značaja aktivne uključenosti djece u životno-praktične i radne aktivnosti u porodici
- Poticanje aktivnog učestvovanja u projektu „Povrtnjak“

Namjena

Namjena projekta je da se djeca upoznaju sa povrtnjakom, njegovim nastankom i koje povrće može da se uzgaja te da budu sudionici u njegovom nastanku i procesu rasta te koja je svrha zdrave ishrane.

Aktivnosti (sadržaj, vremenski okvir, način)

1. Izrada godišnjeg kalendara radova u povrtnjaku, rasporeda i pravila malih vrtlara.
2. Izrada i vođenje dnevnika vrtlarskih radova i kalendara praćenja rasta biljaka.
3. Životno-praktične i radne aktivnosti djece vezane uz uzgoj povrća, spremanje zimnice, pripremu malih obroka. Istraživačko-spoznajne aktivnosti vezane uz životne uvjete i procese u razvoju biljaka i pripremi hrane.
4. Obilježavanje prigodnih datuma (Dani jabuke, Dani hljeba...) organizacijom vrtićkog sajma za prodaju jela i zimnice iz vrtićkog povrtnjaka, pripremljenih s odgajateljicama i roditeljima.
5. Prikupljanje jednostavnih recepata za pripremu malih obroka. Izrada male vrtićke kuharice s dječjim receptima.
6. Izrada slikovnice o rastu i razvoju biljaka iz povrtnjaka.

Radovi u povrtnjaku planirani su za mjesec april.

Nositelji

Nositelji projekta „Povrtnjak“ će biti mlađa i starija odgojno-obrazovna grupa.

3. Plan rada direktora predškolske ustanove

Poslovi direktora	broj sati
1. Koncipiranje i izrada GPR-a vrtića i organizovanje odgojno-obrazovnog rada	8
2. Studijsko-analitički zadaci na unapređenju odgojno-obrazovnog rada	2
3. Planiranje, pripremanje i vođenje sjednica stručnog vijeća vrtića	1
4. Planiranje rada stručnog kolektivnog i individualnog usavršavanja	1
5. Praćenje ostvarenja programa rada vrtića i podnošenje izvještaja	2
6. Pedagoško-instruktivni rad vrtića, predavanja, uvođenje inovacija, stručni rad sa pripravnicima, pripreme za rad	8
6. Kontinuirana stručna saradnja unutar kolektiva	2
7. Saradnja sa roditeljima i planiranje roditeljskih sastanaka	1
8. Stručno usavršavanje	1
9. Vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije o radu vrtića i ostvarenju programa rada vrtića	1
10. Učestvovanje u radu Upravnog odbora ustanove	5
11. Zastupanje i predstavljanje ustanove	2
12. Briga o materijalno-finansijskim poslovima vrtića	2
13. Organizovanje rada i zaštite o radu stručne i tehničke službe vrtića	1
14. Saradnja sa društvenom sredinom i stručnim institucijama	1
15. Planiranje izleta i posjeta kulturno-umjetničkim institucijama	1
16. Ostali poslovi	1
UKUPNO:	40

4. Plan rada stručnih saradnika

Poslovi stručnog saradnika-socijalnog pedagoga	broj sati
1. Konceptijsko-programski zadaci (poslovi planiranja, praćenja i analiziranja odgojno-obrazovnog rada, učešće u izradi GPR-a i izvještaja o realizaciji GPR-a, izrada godišnjeg programa rada i operativnih mjesečnih planova i programa,	2
2. Rad na uvođenju savremenih oblika i metoda rada, izrada analiza i izvještaja, analitičko-istraživački rad u oblasti predškolskog odgoja, prezentiranje dobivenih rezultata na stručnim organima s ciljem unapređenja odgojno-obrazovnog rada.	12

3.Saradnja i pedagoško-savjetodavni rad s djecom sa posebnim osvrtom na djecu iz nepotpunih porodica, djecu sa različitim oblicima neprihvatljivog ponašanja, za njihove roditelje, rad na prilagođavanju vrtićke sredine uspješnijoj socijalnoj integraciji djece sa neprihvatljivim oblicima ponašanja,	12
4.Stručno usavršavanje (pripremanje za rad, individualno stručno usavršavanje, prisustvovanje seminarima, rad s pripravnicima, rad u stručnim organima, pripremanje i realizacija oglednih aktivnosti (odgojni rad u grupi, radionice i predavanja za roditelje,	6
5.Saradnja sa direktorom, saradnja sa lokalnom zajednicom,	2
6.Vođenje pedagoške dokumentacije, vođenje evidencije o djeci koja imaju poteškoće u učenju i učešću, izrada edukativnih prilagođenih programa za djecu koja imaju poteškoće u učenju i učešću.	6
Ukupno:	40

5. Planiranje rada Stručnog vijeća

Tabela 14.

R.br.	Sadržaj rada stručnog vijeća/ aktiva	Vrijeme realiziranja
1.	- Organizacija rada u školskoj 2016./2017. godini - Razmatranje izvještaja o radu za 2015./2016. godinu - Razmatranje prijedloga GPR-a za 2016/2017. godinu - Plan organizacija općih i grupnih roditeljskih sastanaka (vrijeme, teme, predavač) - Pripreme za realizaciju projekta Dječja nedjelja - Realizacija stručne teme (Savremeni odgajatelj- Osmić Amra) - Tekuća pitanja	Septembar 2016. godine
2.	- Analiza aktivnosti iz prethodnog mjeseca - Plan rada za tekući mjesec - Planiranje Jesenje svečanosti - Realizacija stručne teme (Analiza dječjih crteža- Bašić Selma- odgajateljica) - Tekuća pitanja	Oktober 2016. godine
3.	- Analiza aktivnosti iz prethodnog mjeseca - Planiranje rada za tekući mjesec - Organizacija aktivnosti povodom obilježavanja Dana državnosti BiH - Realizacija stručne teme (Karakteristike darovite djece- Gračo Nadira –odgajateljica-volonter) - Tekuća pitanja	Novembar 2016. godine
4.	- Analiza aktivnosti iz prethodnog mjeseca - Plan rada za tekući mjesec - Organizacija i realizacija zimske svečanosti - Realizacija stručne teme (Vršnjačko nasilje- Džeraldina Delić-direktorica) - Tekuća pitanja	Decembar 2016. godine
5.	- Analiza rada za period 01.09.2016.g.- 31.01.2017.g. - Planiranje rada u februaru 2017.g.	Februar 2017.godine

	- Planiranje aktivnosti obilježavanja Dana žena -8.mart - Realizacija stručne teme (Uticaj kompjuterskih igara na djecu vrtićke dobi- Merima Spahić, socijalni pedagog) -Tekuća pitanja	
6.	- Analiza aktivnosti iz prethodnog mjeseca - Planiranje rada za tekući mjesec - Realizacija stručne teme (Sticanje socijalnih kompetencija u mješovitim vrtićkim grupama- Salkić Enisa-odgajateljica) - Tekuća pitanja	Mart 2017. godine
7.	- Analiza aktivnosti iz prethodnog mjeseca - Planiranje rada za tekući mjesec - Planiranje aktivnosti u okviru ispraćaja predškolaca i završne svečanosti - Realizacija stručne teme (Razvijanje komunikacijskih vještina djece jasličke dobi- Šahman Amira-njegovateljica) - Tekuća pitanja	April 2017. godine
8.	- Analiza aktivnosti iz prethodnog mjeseca -Analiza realizacije aktivnosti u okviru saradnje sa roditeljima -Analiza aktivnosti u okviru stručnog usavršavanja - Plan rada ustanove za vrijeme ljetnih mjeseci - Realizacija stručne teme (Razvoj motorike djece jasličke dobi- Bašić Sanida) - Tekuća pitanja	Maj 2017. godine

6. Prikaz održavanja oglednih aktivnosti

Tabela 15.

R.br.	Odgajatelj/zdr.radnik	Termin za oglednu aktivnost						Odgojna grupa
		X	XI	XII	III	IV	V	
1.	Gračo Nadira	+						Mlađa vrtićka
2.	Bašić Selma		+					Starija vrtićka
3.	Spahić Meima			+				mlađa vrtićka
4.	Osmić Amra				+			Starija vrtićka
5.	Salkić Enisa					+		Mlađa vrtićka
6.	Delić Džeraldina						+	Starija vrtićka

7. Plan rada Vijeća roditelja

U cilju ostvarenja ciljeva i zadataka predškolskog odgoja i obrazovanja pravo i obaveza roditelja je formiranje Vijeća roditelja, a obaveza ustanova je pružiti pomoć u tome. Vijeće roditelja čine predstavnici roditelja djece iz svih odgojno-obrazovnih grupa.

Na 1. Općem roditeljskom sastanku održanom 06.09.2016. godine formirano je Vijeće roditelja koje čini pet članova. Isti dan održana je konstituirajuća sjednica na kojoj su izabrani predsjednik, zamjenik i zapisničar.

Vijeće roditelja čine:

1. Bajraktarević Tatjana – predsjednik
2. Sejmenović Alma- zamjenik predsjednika
3. Kruško Sanijela- zapisničar
4. Kalabić Armin- član
5. Huseinbašić Ademir- član

U narednoj sjednici Vijeće roditelja sačinit će Plan rada, te će isti biti naknadno priloženi.

Vijeće roditelja:

- promovira interese predškolske ustanove u zajednici,
- predočava stavove roditelja Upravnom odboru predškolske ustanove,
- informira Upravni odbor o svojim stavovima kada to ocijeni potrebnim ili, na zahtjev Upravnog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad predškolske ustanove,
- kandiduje predstavnika roditelja u Upravni odbor.

8. Planiranje izleta, posjeta, radionica i sl.

Ustanova će u školskoj 2016./2017. godini u procesu planiranja odgojno-obrazovnih aktivnosti planirati izlete, posjete, radionice i sl.

U okviru projekta „Dječja nedjelja“ /oktobar mjesec 2016.god./ planirane su slijedeće posjete:

- Posjeta Javnoj ustanovi Muzej grada Zenice
- Posjeta farmi magaraca u Zavidovićima „Mali farmer“

Ostale planirane posjete i izleti:

Odlazak na izletišta Borik, 22.03.2017. godine /Dan voda/ te obilazak maglajskih česama, a posebno česme koja nosi ime našeg sugrađanina Edhema Mulabdića, pisca prvog bosansko-hercegovačkog romana „Zeleno busenje“.

Tradicionalni izlet na Ošve i druženje sa planinarima planinarskog društva Smajlovac-Maglaj. (april – maj 2017. godine)

U sklopu realizacije odgojno-obrazovnih aktivnosti bit će planirane posjete slijedećim ustanovama i drugim subjektima općine: Javna ustanova Narodna biblioteka-Maglaj, Javna ustanova Centar za socijalni rad-Maglaj, RTV Maglaj, Javna ustanova Dom kulture „Edhem Mulabdić“ (Muzej „Delibegov han“ i „Uzeirbegov konak“, maglajska Gradina)), Policijska uprava-Maglaj, Vatrogasna jedinica, Javna ustanova Dom zdravlja-Maglaj, Javna ustanova Prva osnovna škola Maglaj, Javna ustanova Osnovna škola Maglaj, Javna ustanova Osnovna škola Novi Šeher u Novom Šeheru, autobuska i željeznička stanica, privatna preduzeća i zanatske radionice ukoliko su isti prikladni za posjetu djece predškolskog uzrasta (bez štetnih posljedica), te drugim institucijama grada Maglaja, a sve u cilju što kvalitetnije realizacije Cjelovitog i drugih programa predškolskog odgoja i obrazovanja.

Radionice će biti realizovane u sklopu posjeta /radionica u prirodi; radionica- Pomozi drugu u nevolji; likovna radionica; i sl./

U skladu sa realizacijom Cjelovitog razvojnog programa, te gore navedenim posjetama i izletima, djeca će imati priliku upoznati niz zanimanja.

9. Planiranje smjena, rasporeda radnog vremena za cjelokupno osoblje i dežurstva

Radno vrijeme vrtića počinje u 6.00 sati, a završava u 18:30 sati. Rad sa djecom počinje u 6:30 sati, a završava u 17:00 sati. U tabeli koja slijedi prikazano je radno vrijeme zaposlenika:

R br.	Zaposlenik-naziv radnog mjesta	Radno vrijeme
1.	Direktor	6:30 – 15:00 sati
2.	Administrativni zaposlenik	6:30 – 15:00 sati
3.	Odgajatelj /zdr. zaposlenik -prva smjena	6:30 – 13:00sati
4.	Odgajatelj/zdr.zaposlenik – druga smjena	10.00 – 16.30 sati
5.	Kuhar	7:00 – 15.30 sati
6.	Spremač (dvokratno radno vrijeme)	6:00 – 12:00 sati 16:00- 18:30 sati

10. Plan i program stručnog usavršavanja odgajatelja, stručnih saradnika i rukovodnog osoblja

Sadržaji stručnog usavršavanja proizilaze iz zakonskih osnova i programskih zadataka odgojno-obrazovnog rada. Ostvarivanje ovog programa vršit će se stručnim usavršavanjem zdravstvenih zaposlenika, odgajatelja i rukovodnog osoblja.

Individualno stručno usavršavanje čini osnovu usavršavanja svih kadrova i obavljat će se kroz:

- Praćenje stručne i druge literature, kao i korištenje iste u radu,
- Praćenje stručnih, teorijskih predavanja i oglednih praktičnih predavanja,
- Aktivno učešće u radu Stručnog vijeća/aktiva,
- Formiranje priručnih biblioteka i CD-teka,
- Samostalnu izradu didaktičkih sredstava,
- Korištenje interneta i obrazovnih softvera.
- Priprema oglednog zanimanja,
- Priprema stručne teme /Tabela 14./

Kolektivno stručno usavršavanje odvijat će se:

- Na sjednicama Stručnog vijeća/aktiva kroz izlaganja i prezentacije stručnih tema, te na oglednim aktivnostima odgajatelja,
- Na seminarima u organizaciji Društva predškolskih zaposlenika Federacije BiH
- Na seminarima u organizaciji MONKS-a i Pedagoškog zavoda ZDK
- Na seminaru u organizaciji Save the Children, UNICEF-a i drugih organizacija koje rade na promoviranju rada sa djecom predškolskog uzrasta ukoliko budu organizovali iste.
- Kroz rad Aktiva direktora predškolskih ustanova Zeničko-dobojskog kantona

VI Njega i briga za tjelesni rast i razvoj djece

1. Sigurnosno-zaštitni i preventivni program

1.1. Vrtić kao zajednica koja uči

Vrtić je mjesto koje svakom djetetu predškolskog uzrasta, od šest mjeseci života do polaska u školu, osigurava optimalne i jednake uslove za pravilan psiho-fizički rast i razvoj, a sve u skladu sa njegovim mogućnostima i sposobnostima. Kroz program njege, zaštite, odgoja i obrazovanja, proces institucionalnog odgoja i obrazovanja zasniva se na osiguravanju zadovoljavanja dječjih potreba i ostvarivanja prava u skladu sa UN-ovom Konvencijom o pravima djeteta. Vrtić je mjesto u kojem se osigurava aktivno sudjelovanje djeteta u zajednici djece slične njemu, u uslovima koji su prilagođeni njemu, njegovim mogućnostima, interesima i razvojnim potrebama, a sve u skladu sa njegovom individualnošću. Pri tome, poštujući Konvenciju o pravima djeteta vodi se računa i o tome da djeca osim svijesti o njihovim pravima steknu svijest i o obavezama koje imaju u okviru, porodice, vrtića i šire društvene zajednice.

Djelujući kao dopuna porodičnom odgoju, pored odgojno-obrazovnih elemenata, vrtić osigurava brigu o djeci tokom dana, čuvanje, njegu i ishranu, a sve to realizuje se kroz kontinuiran raspored i pravilnu izmjenu dnevnih aktivnosti koje obuhvataju prihvatanje djece, zadovoljavanje zdravstveno-higijenskih potreba djece, obroke, odgojno-obrazovni rad, igru i odmor. Radi što uspješnijeg djelovanja na djecu pridaje se poseban značaj uspostavljanju saradnje sa roditeljima u svrhu pružanja pomoći porodici, odnosno unapređenje pedagoško-psihološke kulture roditelja. Za djecu koja dolaze iz porodica koje su kulturno, ekonomski, obrazovno, zdravstveno i bilo kako drugo uskraćena, institucionaliziran predškolski odgoj i obrazovanje dobija kompenzacijsku funkciju. Uporedo sa radom s djecom te brigom o njihovoj adaptaciji, realizira se rad sa roditeljima i na taj način uspostavljaju partnerski odnosi na relaciji odgajatelj/zdravstveni radnik-dijete-roditelj.

U procesu opravdavanja uloge vrtića kao zajednice koja uči bitna je prostorno-materijalna organizacija koja će biti koncipirana tako da bogatom ponudom konkretnih i zanimljivih materijala potiče aktivno konstruiranje znanja tj. učenje činjenjem. Raznovrsnošću, stalnom dostupnošću te načinom ponude materijala promovirat ćemo nezavisnost i autonomiju učenja djece. Podrška razvoju različitih kompetencija djece, sa različitim interesima i različitim razvojnim mogućnostima, bit će sadržajno bogatstvo materijala. Važno je omogućiti djetetu da uči konkretno, činjenjem, kroz neposredno vlastito iskustvo, u okruženju bogatom raznovrsnim poticajima.

1.2. Učenje životnih (socijalnih) vještina

Emocije su jedan od najvažnijih činilaca koje utječu na cjelokupno funkcioniranje pojedinca i imaju glavnu ulogu u interpersonalnom životu. Svako malo dijete na podražaje iz svoje okoline reaguje emocionalno. Vrtić je sredina u kojoj dijete kroz aktivnosti usmjerenog i slobodnog karaktera te interakciju sa okruženjem uči životne /socijalne/ vještine, odnosno počinje razumijevati stanje i osjećanja kako sebe kao pojedinca, tako i drugih ljudi. Emocije se sastoje od niza povezanih reakcija na određeni događaj ili situaciju. Djeca od rođenja u interakciji sa okolinom pokazuju svoje osjećaje te uče prepoznavati i kontrolirati emocije. Glavno obilježje emocionalnog razvoja u dječjoj dobi je prepoznavanje emocija putem socijalnih kognicija. U predškolskoj dobi raste dječja prilagođenost na identifikaciju

emocionalnih izražaja i situacija iz okoline koje se mogu jasno verbalizirati na temelju vlastitih emocija i emocija drugih. Sposobnost regulacije emocija razvija se u ranom djetinjstvu iz interakcije sa članovima porodice, djecom i odgajateljima u vrtiću i iz dječjeg prirođenog temperamenta. Dijete razvija sposobnost samoregulacije, počinje razmišljati o događajima te pronalazi načine njihove interpretacije čime se umiruje. Proces samoregulacije odvija se kroz proces procjene događaja, vrednovanja konteksta te odabira i kontrole emocionalnog izražavanja i ponašanja. Dijete u interakciji sa okolinom nauči modificirati svoje emocije, nositi se sa frustracijom, uživati u drugima, prepoznati opasnost, prevladati strah i tjeskobu kako bi postiglo uspješno personalno funkcioniranje. Kontrola dječjeg ponašanja doprinose dječje sposobnosti upotrebe govora, samostalno kretanje i razvojne promjene u dječjoj neurofiziologiji. Procesi koji upravljaju dječjim reakcijama zasnivaju se stečenim znanjima, iskustvu, prijašnjim ponašanjima i biološkim činiocima. Pod regulacijom emocija može se smatrati i prevladavanje negativnih emocija u stresnim situacijama. Upravo je vrtić okruženje gdje dijete u interakciji sa drugom djecom i odraslima prolazi kroz niz emocija koje kroz odgovarajuće aktivnosti ispoljava i stiče znanje kako ih kanalisati u skladu sa potrebama okoline, ali i vlastitim potrebama.

1.3.Diskretni personalni zaštitni postupci

Period predškolskog doba je od neprocjenjive važnosti u cjelokupnom životnom razvoju pojedinca. U kojoj mjeri će se dijete razvijati zavisi od niza faktora, kao što su nasljeđe, uslovi u kojima živi i kvalitet aktivnosti kojima je dijete okupirano.

Institucionalizirani predškolski odgoj i obrazovanje osigurava aktivno sudjelovanje djeteta u zajednici djece slične njemu, u uslovima koji su prilagođeni njemu, njegovim mogućnostima. O svemu tome se stara pedagoški, psihološki i metodički obučen kadar, a čije djelovanje se nalazi pod društvenom brigom i kontrolom.

U cilju zaštite predškolskog djeteta važan segment čini saradnja sa roditeljima kako bi se stvorila cjelovita slika o zdravstvenom, porodičnom i socijalnom statusu djeteta, što bi omogućilo uočavanje mogućih rizičnih situacija i stanja. Od posebnog značaja jeste individualan pristup djetetu, posmatranje djeteta i ciljano poticanje nastupajuće osjetljivosti ponudom vježbi, igara i pribora.

Upoznavanjem osnovnih karakteristika psiho-fizičkog statusa djeteta, porodičnog okruženja u kojem dijete odrasta, mogućnosti postojanja određenih ovisnosti ili rizičnih situacija, stvara se potpunija slika o djetetu što omogućava pronalaženje najadekvatnijeg modela postupanja prema djetetu kao individui, a sve u cilju da dijete radosno proživi djetinjstvo, da se osjeća sigurnim i sretnim i da se maksimalno razvijaju njegove tjelesne i mentalne sposobnosti, spoznajne, emocionalne i voljne osobine, smisao za uredan, higijenski, skladan i prijateljski način života u zajednici. Važno je zadovoljiti potrebu djece za igrom i zajedničkim životom, te podstaknuti pozitivan emocionalni i socijalni razvoj, formiranje moralnih osobina.

U procesu predškolskog odgoja i obrazovanja podstiče se razvoj socijalnih kompetencija djece što se ogleda u činjenici da su djeca spremna da emocionalno reaguju na širok krug pojava u društvenom životu i da slobodno izraze vlastita osjećanja, izražavajući spremnost za uključivanjem sopstvenog interesa u interes grupe. Pod stručnim vođstvom odgajatelja/zdravstvenih zaposlenika dijete se usmjerava i podstiče da izgrađuje pozitivno mišljenje o sebi te na taj način osjeća naklonost prema sebi i drugima stičući sposobnost modifikacije ponašanja. Dijete se uči da uđe u poziciju drugoga razumijevajući osjećanja i želje svojih vršnjaka, stiče grupni identitet, uspijeva kontrolisati i prevazići bijes.

Predškolski odgoj i obrazovanje realizuje se i kroz proces inkluzivnog obrazovanja, odnosno obrazovanja za svu djecu i to prema mjeri svakog djeteta, bilo da dijete ima ili nema teškoća u

razvoju. Uključivanjem djece sa posebnim potrebama u institucionalni predškolski odgoj i obrazovanje omogućava spajanje djece s teškoćama u razvoju i njihovih vršnjaka. Kroz zajedničku igru i druženje, a sve u skladu sa individualnim mogućnostima i potrebama omogućeno je još u ranom djetinjstvu prihvatanje različitosti i formiranje odnosa i stavova prema tim različitostima.

Fleksibilnost Cjelovitog razvojnog programa kao i fleksibilnost odgajatelja/zdravstvenih zaposlenika koji učestvuju u procesu realizacije programa, omogućavaju svakom djetetu da napreduje onoliko koliko mu to njegove sposobnosti dopuštaju. Vrtić omogućava poštovanje i zadovoljavanje prava svakog djeteta u interakciji sa svojim vršnjacima sa ili bez teškoća u razvoju.

Na ovakav način predškolska ustanova podstiče razvoj empatije između djece i želju za pružanjem pomoći u procesu izvršavanja određenih zadataka. Istovremeno se izbjegava mogućnost izolacije i ignorisanja svih onih koji su „drugačiji“.

1.4.Odgojna grupa kao mjesto sigurnosti odrastanja djece

Prema Konvenciji o pravima djeteta svako dijete treba stalno okruženje i stalne brižne odrasle kako bi se osjećalo sigurno i zaštićeno. Odgajatelji i druge odrasle osobe odgovorni su za stvaranje sigurnog okruženja, međutim odgovorni su i za poučavanje djeteta kako bi se samo moglo brinuti za vlastitu sigurnost u skladu sa svojim sposobnostima. Poučavati djecu vlastitoj sigurnosti znači učiti ih pravilima ponašanja kako bi se naučila brinuti o sebi. To uključuje jasno postavljanje granica s obzirom na dob i zrelost djeteta. Igra s djetetom i pričanje priča je način da se dijete pouči opasnostima i vlastitoj sigurnosti bez da ga se neprestano sprječava u njegovom samostalnom djelovanju.

U cilju osiguravanja općih i sigurnosnih uvjeta za boravak djece u predškolskoj ustanovi, prostorno-materijalna organizacija treba biti tako koncipirana da bogatom ponudom konkretnih i zanimljivih materijala podstiče aktivno konstruiranje znanja. Raznovrsnost, stalna dostupnost i način ponude materijala mogu promovirati neovisnost i autonomiju učenja djece. Sadržajno bogatstvo materijala, mogućnost korištenja i mijenjanja prostora, djeci različitih interesa i različitih mogućnosti predstavlja podršku razvoju njihovih različitih kompetencija.

- Ponuda materijala utječe na proces učenja i stvaranju novih iskustava,
- Prostorna organizacija određuje kvalitetu socijalnih odnosa,
- Različite pisane bilješke i drugi oblici ekspresije djece, koje su im stalno dostupne, podstiču razmjenu njihovih znanja i razumijevanja /učenje kroz raspravu/,

Prostorno-materijalni kontekst može doprinijeti razvoju identiteta djeteta i stvaranju pozitivne slike o sebi.

Kontakti i stalna emotivna veza između djeteta i odrasle osobe /odgajatelj/zdravstveni zaposlenik/ bitno utječu na osjećaj sigurnosti djeteta. Odgajatelji/zdravstveni zaposlenici trebaju da postanu djetetu poznate i bliske osobe koje će svojom blagošću, pažljivošću, strpljenjem i vedrinom stvoriti osjećaj sigurnosti kod djeteta i za koje će se dijete emotivno vezati i sa kojima će se identifikovati. Osjećaj ugone i zadovoljstva doprinosi motivaciji djece za sudjelovanje u različitim aktivnostima i pogoduje kvaliteti njihova življenja i učenja.

Sigurnosti odrastanja djece u predškolskoj ustanovi doprinosi poštivanje Pedagoških standarda i normativa za predškolski odgoj i obrazovanje:

- Obezbjedenje površinskih uslova za život i boravak djece u jaslicama i vrtiću
- Obezbjedenje prostora prema namjeni (zajednički prostor, izolacije, garderobe i sanitarije, pomoćne prostorije, servisi i komunikacije),
- Obezbjedenje optimalnih mikroklimatskih uslova /temperatura prostora do 25 stepeni/,
- Prostor dovoljno osvijetljen, osunčan, prozračan,
- Svakodnevno, temeljito održavanje higijene prostora /učionice, spavaone, mokrih čvorova/,
- Pravilna ishrana u skladu sa uzrasnim potrebama djece kao uslov za zdravlje i normalan fizički i psihički razvoj,
- Važnost bavljenja tjelesnim aktivnostima i kvalitetno zadovoljavanje potreba za odmorom i snom ,
- Poštovanje pedagoških standarda i normativa kada je riječ o broju djece u grupama, Poštivanje standarda kada je riječ o broju i stručnosti uposlenika,
- Fizičke mjere zaštite –sigurnost okruženja /primjerene igračke, namještaj i sl./
- Sigurnost okoline – psihosocijalne mjere zaštite,
- Obezbjeden ulaz u vrtić /nadzor osoba koje ulaze u vrtić i sl./.

2. Saradnja sa roditeljima

2.1.Uspješna saradnja sa roditeljima

Saradnja sa roditeljima odvija se prvenstveno putem grupnih i općih roditeljskih sastanaka, individualnih razgovora i Vijeća roditelja.

Uspjeh u odgoju zavisi od usklađenog djelovanja porodičnog odgoja i odgaja u ustanovi. Zbog toga je neophodno da vrtić uspostavlja što prisniju saradnju sa porodicom djeteta i da roditelji upoznaju uslove i način rada u vrtiću.

Postoji mnogo različitih načina uključivanja porodice i realizacija saradnje:

- Roditeljski sastanci,
- Vrijeme dovođenja i odvođenja djece,
- Bilješke i bilježnice, oglasne ploče, brošure,
- Individualni kontakti,
- Posjeta porodicama,
- Posjeta roditelja vrtiću i njihovog aktivnog učešća u odgojno-obrazovnom procesu,
- Vijeće roditelja

U cilju uspješne saradnje sa roditeljima, a u cilju dobrobiti djeteta, na roditeljskim sastancima uvrstiti sadržaje iz zdravstvenog odgoja:

- Važnost svakodnevnog boravka djece u dvorištu – naglasak na jačanju imuniteta djece (odjeća i obuća prikladna za određena godšnja doba kako bi se aktivnosti na otvorenom prostoru mogle realizovati)
- Pedijatar, stomatolog, oftamolog i fizijatar u vrtiću (u sklopu saradnje sa JU Dom zdravlja, Maglaj,)
- Traume dječje dobi,
- Teme na prijedlog roditelja.

Komunikacija na relaciji roditelj-vrtić u cilju razmjene informacija jest pretpostavka razvijanja demokratskih procesa u vrtiću. Demokratski odnos podrazumijeva preuzimanje i poštovanje odgovornosti svih koji su uključeni u odgojni proces. Roditelji trebaju biti obaviješteni i svjesni ciljeva, objektivnosti i očekivanja koji su predviđeni programom. Budući da roditelji najviše znaju o svojoj djeci predstavljaju značajan segment u odgoju djeteta. Potrebno je da se što više uključuju u realizaciju programa vrtića. Da bi odgoj bio djelotvoran i ispravan odgajatelju su potrebne svakodnevne informacije o ponašanju djece i njihovim osjećanjima.

S druge strane odgajatelji i drugo osoblje imaju obavezu da sa roditeljima razmjenjuju što više informacija.

Ako je program takav da se roditelji posmatraju kao aktivni partneri, onda se djeca osjećaju sigurnom, motivisana za rad i više se trude.

2.2.Posebno obrazovanje (edukacija) djece i roditelja

Temelj na kojem se gradi porodica i obrazovanje, kultura kao i svi ostali segmenti jednog savremenog društva jeste demokratija, društveni odnos u kojem se uči i čiji je cilj jednakost, pravda i tolerancija. Posebno mjesto u tom procesu imaju, kada je riječ o djeci predškolskog uzrasta, porodica i vrtić. Za realizaciju jednog takvog procesa potrebna je edukacija djece i roditelja, kao i odgajatelja/zdravstvenih zaposlenika.U ranom djetinjstvu počinju sve najvažnije funkcije, buduće, odrasle osobe. Dijete predškolskog uzrasta je izrazito zainteresovano za upoznavanje okoline što se najjasnije izražava u aktivnostima istraživanja pojava i predmeta, njihovih svojstava i odnosa. Korištenje raznovrsnih materijala, preoblikovanje sredine, te raznovrsne aktivnosti potiču razvojne sposobnosti djeteta. Djeca su mali istraživači, a vrtić je mjesto koje ima zadatak da zadovolji njihovu radoznalost, omogućavajući im da manipuliraju predmetima u sobi, vrtiću, dvorištu gdje se djeci pruža veliki izbor različitih igračaka i predmeta.

Zadatak je ostvariti bogat socijalni kontakt u porodici, predškolskoj ustanovi kroz praktične aktivnost. Igra i stvarni život treba da budu pokretači, podrška i inspiracija djetetu da čulima upozna sebe i da bude aktivan učesnik u svom okruženju. Treba zadovoljiti potrebu djeteta da sazna kako su stvari napravljene, kako funkcioniraju i na koji način se mogu upotrebljavati. Dijete posmatra i zapaža, ima svoje pretpostavke i objašnjenja stvari i pojava koje pokušava da primjeni i uvjeri se u njihovu istinitost preko posljedica svojih postupaka. Vrtić ima zadatak pružiti djetetu priliku za što više aktivnosti koje sadrže elemente samostalnog otkrivanja istina. Treba podsticati dječju znatiželju. Ne treba ponuditi znanje servirano na tanjiru, jer će ga ostaviti da se osuši, žudeći za nečim drugim, zabranjenim. Porodica i predškolska ustanova trebaju dopustiti djetetu da samo stekne komadić znanja, uz pomoć jednog ili dva mudra savjeta. Dijete će na taj način naučiti nešto za cijeli život. Otkrivačke aktivnosti djeteta izvodi uz pomoć prirodnih materijala, didaktički određenih materijala u koje spadaju i odgovarajuće igračke, kao i razni drugi objekti koje dijete nailazi u svojoj okolini. Na taj način dijete upoznaje razna svojstva, otkriva mogućnosti i ograničenja, rješava razne probleme.

Spoznavanje sebe je težak i složen zadatak. Dijete stvara sliku o sebi već u prvim mjesecima života, kada gradi povjerenje u svoje roditelje. Dijete upoznaje sebe kroz igru, a odnos prema sebi gradi na osnovu komentara koje mu odrasli upućuju /šta o njemu misle, kada i kako ga hvale, kada i zbog čega ga kritikuju.../ Vrtić je mjesto gdje se kod djeteta njeguje razvoj pozitivne slike o sebi. Tu dijete spoznaje svoje najbolje i najslabije strane, spoznaje svoje prednosti i ograničenja, zna šta može, a šta ne može, zna u čemu je dobro, a na čemu još treba raditi. Prihvata sebe onakvim kakvo jeste i voli sebe. Njegovanjem pozitivnog odnosa prema sebi kod djeteta, vrtić doprinosi razvoju djetetovog samopoštovanja, sigurnosti u sebe,

stvaranju skladnijih odnosa s drugima, pozitivan odnos prema drugima, povjerenje u druge. Jednom riječju vrtić, u saradnji sa porodicom, djeluje na razvoj emocionalne stabilnosti djeteta.

Kako bi dijete razvilo pozitivnu sliku o sebi uloga porodice i vrtića kao partnera koji učestvuju u procesu odgoja i obrazovanja djeteta jeste:

- voljeti dijete takvo kakvo jeste, zbog njega samoga i pokazivati mu da ga volimo-dodirom, riječima..
- dati mu na znanje da ga prihvatamo, ponašati se prema njemu s poštovanjem, biti ponosni na njega,
- slušati šta govori, prihvatati njegove osjećaje, dopustiti mu da izražava ono što misli i osjeća,
- davati mu na znanje da raste, da se razvija, da sve više zna i puno toga može dobro i samostalno napraviti,
- imati vremena za dijete, družiti se s njim, zajedno se igrati,
- naglašavati djetetove dobre strane, ono što dobro radi, u čemu je uspješno, spretno, pažljivo,
- pohvaliti ga za ono što je dobro napravilo, pohvaliti ga za pokušaj i za upornost,
- kada nešto dobro ne radi treba ga potaknuti da nađe dobro rješenje.

Kako bi se ostvarila uspješna veza roditelja i vrtića neophodna je stalna i jasna dvosmjerna komunikacija kao i različiti pristupi saradničkom odnosu. Dvosmjerna redovna informacija je jedan od bitnih načina na koji se podstiču roditelji na neposredno sudjelovanje u aktivnostima s djecom. Vrtić dobrodošlicom prihvata roditelje i na taj način stvara klimu za brojne načine angažovanja roditelja. Uključivanje roditelja u rad vrtića od neprocjenjivog je značaja kako za odgajatelje tako i za djecu. Uključivanjem u rad vrtića roditelji mogu podijeliti svoja znanja, iskustva, ideje, talente i hobijs. To će djeci omogućiti da saznaju nešto iz prve ruke, uživaju u zajedničkom radu i druženju, osjete ponos pred drugovima, prihvate i razumiju važnost rada i učenja.

Roditelji se mogu uključiti na slijedeći način:

- Čitanje i pričanje priča djeci /pravljenje slikovnica, priča.../,
- Kuhanje sa djecom i izvođenje različitih eksperimenata,
- Sportske i druge igre,
- Posjeta radnom mjestu,
- Kućni ljubimci / mogu dovesti i ispričati nešto o njemu/,
- Pokazati kolekciju hobija, alate i sl.,
- Planiranje izleta i učešće u istim,
- Pomoć u izradi kostima i rekvizita za dječje predstave,
- Pružiti pravnu, savjetodavnu ili drugu, konkretnu pomoć drugim roditeljima,
- Pomoći u planiranju ili realizaciji predavanja ili radionica za roditelje

2.3.Mjere sekundarne prevencije (djeca i roditelji)

Saradnja na relaciji roditelj-dijete-odgajatelj/zdravstveni zaposlenik je jedan od prvih načina evidentiranja mogućih ovisnosti kod roditelja, djece ili odgajatelja.

Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju, u članu 35. koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu zaposlenika, propisuje da svi zaposlenici moraju biti zdravstveno pregledani do kraja septembra tekuće školske godine, te da lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti ili ima psihičke poremećaje ne može obavljati odgojno-obrazovni rad u predškolskoj ustanovi.

Intenzivna saradnja porodice i vrtića, može uputiti na otkrivanje moguće ovisnosti koje nisu evidentirane u toku zdravstvenog pregleda, ako je riječ o zaposlenicima vrtića, ili na ovisnosti roditelja.

Također, uspješna saradnja porodice i vrtića treba rezultirati pravovremenim otkrivanjem mogućih ovisnosti kod djece, te zajedničkim poduzimanjem aktivnosti u cilju otklanjanja istih. Moguće je organizovanje preventivnih aktivnosti kako bi se preduhitriло stvaranje ovisnosti. Zavisno od oblika ovisnosti ili rizične situacije u aktivnosti prevencije, pomoći i potpore, važno je uspostaviti saradnju sa Centrom za socijalni rad, Savjetovalištem za roditelje /ukoliko postoji/, Policijskom stanicom, Domom zdravlja i svim drugim institucijama koje mogu pomoći u ovakvim situacijama.

Kako bi odgajatelji/zdravstveni zaposlenici mogli uspješno evidentirati postojanje ovisnosti bilo kod roditelja, djeteta, ali i kod sebe lično, te poduzeti adekvatne korake u cilju rješavanja problema potrebno je da budu educirani. U tom smislu je potrebna stalna saradnja sa MONKS-a ZDK, Agencijom za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje te stručnjacima određenih problemskih područja. Neophodno je uspostaviti saradnju i sa drugim ustanovama iz oblasti obrazovanja /vrtići, škole/ u cilju razmjene iskustava i pronalaženju najboljeg modela u procesu rješavanja problema ovisnosti i drugih rizičnih situacija

Mjere sekundarne prevencije u vrtiću imaju za cilj pružiti optimalne uslove za normalan psiho-fizički razvoj djeteta i formirati sretno i zadovoljno dijete, kao i omogućiti zdravu sredinu zaposlenicima koja bi imala za cilj očuvanje i njihovog psiho-fizičkog zdravlja.

3. Posebni programi

3.1. Posebni programi odgojno-obrazovnog rada sa djecom

Program dječjeg folklornog stvaralaštva

U školskoj 2016/2017. godini, kao i prethodnih godina, predškolska ustanova će realizovati Program dječjeg folklornog stvaralaštva kroz koji ćemo ostvariti slijedeće zadaće:

- Razvijanje ljubavi, afiniteta i razumijevanja za plesnu umjetnost, za svoje tijelo u pokretu,
- Težiti ka skladu tijela i muzike, pridonositi cjelovitom razvoju djeteta, a posebno kvalitetnijem tjelesnom razvoju,
- Razvijati orijentaciju u prostoru,
- Poticati razvoj humanih vrijednosti, naročito tolerancije i empatije,
- Individualno i grupno kreativno izražavanje,
- Razvijati osjećaj pripadnosti vlastitoj kulturi i tradiciji, njegovati interes za etničko naslijeđe kraja i zemlje,
- Podržavati radoznalost i interes za svijet oko sebe i specifične oblike narodnog stvaralaštva.

Planirane zadaće ostvarit ćemo kroz upoznavanje, kreiranje i istraživanje narodnog, materijalnog bogatstva i stvaralaštva, upoznavanje narodnog duhovnog stvaralaštva: pjesme, plesovi i običaji. Slušanje vokalne i instrumentalne muzike, te usklađivanje i estetsko oblikovanje prirodnih pokreta tijela.

Postignuća djece, plesne vještine i umijeća bit će prezentirana roditeljima, drugoj djeci i široj društvenoj zajednici putem manifestacija planiranih u Godišnjem programu rada.

3.2.Edukacija odgajatelja, stručnih saradnika, direktora, vrednovanje (evaluacija) preventivnih programa

U procesu realizacije Posebnih programa, ali i ostalih Programa u predškolskoj ustanovi u školskoj 2016./2017.godini vršit će se individualno usavršavanje odgajatelja, direktora, stručnih saradnika kroz kontinuirano praćenje stručne literature i savremenih dostignuća iz oblasti koje su direktno vezane za aktivnosti predškolskog odgoja i obrazovanja (elektronski i printani mediji), zatim kroz sudjelovanje na seminarima, radionicama, predavanjima, a na temu rizičnih ponašanja, vršnjačkog i drugog nasilja, suzbijanja trgovanja djecom i slično.

Kvalitetna edukacija će omogućiti pravovremeno reagovanje na gore navedene situacije i postavljanje ciljeva i zadataka u rješavanju istih. Evaluacija aktivnosti će se izvršiti putem zabilješki, anketa, upitnika, a u saradnji sa institucijama i stručnim licima čija je primarna djelatnost upravo realizacija Preventivnih programa.

U cilju kvalitetne realizacije preventivnih programa očekujemo od resornog Ministarstva i Pedagoškog zavoda planiranje i realizaciju seminara koji uključuju gore navedenu tematiku.

VII Komunikacija sa javnošću

1. Saradnja sa lokalnom zajednicom

Saradnja sa lokalnom zajednicom navedena je većim dijelom u tački 8 GPR-a „Planiranje izleta, posjeta, radionica i sl.“. U ovom dijelu navodimo slijedeće:

Vrtić u svom radu ostvaruje stalnu, neposrednu saradnju i povezanost sa lokalnom zajednicom putem kulturnih, sportskih i dr. oblika djelovanja. Posebnu aktivnost vrtić ostvaruje manifestacijama u povodu praznika, jubileja i godišnjica. Oblici ostvarivanja saradnje između vrtića i lokalne zajednice realizuju se kulturno-umjetničkim priredbama, sportskim i dr. manifestacijama, likovnim izložbama, posjetama institucijama od posebnog društvenog značaja. U cilju efikasnijeg realizovanja odgojno-obrazovnih aktivnosti, te programa njege i zaštite djece predškolskog uzrasta vrtić će uspostaviti saradnju sa :

Policijskom stanicom-Maglaj, Javnom ustanovom Narodna biblioteka, JU Dom kulture “Edhem Mulabdić” Maglaj (prezentacije pozorišnih, filmskih i drugih predstava ukoliko ih bude bilo), JU Centar za socijalni rad, Dnevni centar za djecu sa posebnim potrebama- Maglaj, JU „Dom zdravlja“ Maglaj, Osnovnim školama sa područja općine Maglaj, te udruženjima: ekologa, ribolovaca i planinara u cilju pomoći u razvijanju ekološke svijesti djece predškolskog uzrasta.

Vrtić će ostvariti saradnju sa drugim institucijama koje se bave odgojem i obrazovanjem ili mogu utjecati na poboljšavanje kvaliteta odgoja i obrazovanja.

Vrtić će se uključiti u sve aktivnosti i manifestacije koje budu organizirane na nivou grada, te na cijelom području općine Maglaj.

2. Saradnja sa širom društvenom sredinom

Saradnja sa širom društvenom zajednicom će se realizovati kroz planiranje i realizaciju posjeta: predškolskim ustanovama u drugim općinama, posjetu Javnoj ustanovi Muzej grada Zenica, Narodno pozorište Zenica, Farmi magaraca Zavidovići i dr. Ovaj vid saradnje sa širom društvenom zajednicom bit će realizovan samo uz saglasnost i pismeno odobrenje roditelja.

3. Javne manifestacije

Tabela 16

Manifestacije	Datum	Mjesto učešća	Sadržaj
1. Manifestacija – Septembarski dani otpora	18. - 21. 09. 2016g.	Vrtić, Dom kulture „Edhem Mulabdić“	- Prigodne recitacije, pjesme i dramatizacije
2. „Dječja nedjelja“	05. – 16.10.2016.g.	Vrtić, Centar za socijalni rad, Planinarski dom;	- Posjeta -Muzej grada Zenica -Posjeta farmi magaraca- Mali farmer- Zavidovići - Sportsko takmičenje- gradska sportska dvorana - Završna svečanost
3. Jesenja svečanost	15. 11.2016.g.	Vrtić	- Priredba o jeseni
4. Dan državnosti BiH	24.11.2016. g.	Dom kulture Edhem Mulabdić- Maglaj, Vrtić	Prigodne recitacije i pjesme
5. Dan dječje radosti	30.12.2016. g.	Vrtić	Priredba: pjesme, recitacije, dramatizacije, podjela paketića;
6. Dan nezavisnosti	01.03.2017.g.	Dom kulture Edhem Mulabdić- Maglaj, Vrtić	Prigodna dramatizacija
7. Dan žena	08.03.2017. g.	Vrtić	Sadržaji prilagođeni prazniku
8. Dan planete Zemlje	22.04.2017.g.	Vrtić, grad	Priredba prigodnog sadržaja, Maskembal-šetnja kroz grad,
9. Završna svečanost	25.05.2017. g.	Vrtić	Prigodna svečanost / pjesme, recitacije, ples, dramatizacije, podjela diploma djeci koja odlaze u školu/

Vrsta rada	smjene OOR od-do	Ostali sati prerasp. rada	Broj			
			radnih dana	sedmica	sati sedmično	sati godišnje
Odgajatelj						
I	6:30-13:00	2	262	52	40	2080
II	10:00-16:30					
Med.sestra						
I	6:30-13:00	2	-/-	-/-	-/-	-/-
II	10:00-16,30					
Direktor	6:30-15,00		-/-	-/-	-/-	-/-
Adm.radnik	6:30 -15,00		-/-	-/-	-/-	-/-
Spremačica	6:00 – 12:00 i 16:00 -18:30		-/-	-/-	-/-	-/-
Kuharica	7:00 – 15:30		-/-	-/-	-/-	-/-
Ukupno :			262	52	40	2080

Izvršioi	Neposr.rad sa djecom	Pripreme za odg.- obraz. rad	Rad u stručnim tijelima	Saradnja sa roditeljima	Saradnja sa struč.saradnicima	Rad u okviru drust. i kult.djelatnosti	Rad na pedagoskoj dokum.	Uvođenje inovacija	Saradnja sa struč.tijelima	Ostali poslovi	Ukupno
	Sed. god	Sed. God.	Sed. God.	Sed. God.	Sed. God.	Sed. God.	Sed. God.	Sed. God.	Sed. God.	Sed. god.	Sati
Odgajatelj	30 1560	5 260	0,5 26	0,5 26	0,5 26	0,5 26	0,5 26	0,5 26	0,5 26	1,5 78	2080
	Poslovi njege i brige djece	Mjere na sanitarno-higijenskom pob. uslova	Stručnoo usavršavanje	Saradnja sa roditeljima	Povezivanje vrtića sa zdravsv. Službama	Pripremi i vođenju dokumentacije	Ostali poslovi po potrebi				
Njegovateljica	30 1560	2,5 130	1 52	1 52	0,5 26	3 156	2 104				2080

Raspored rada u odgojnim grupama

Redni broj	Naziv odgojno-obrazovne grupe	Ime odgajatelja/zdravstvenog zaposlenika
1	Mješovita jaslička grupa	1. Sahman Amira, negovateljica 2. Bašić Sanida, negovateljica
2	Srednja- mješovita vrtićka grupa	1. Salkić Enisa, odgajateljica 2. Gračo Nadira, odgajateljica-volonter
3	Starija- mješovita vrtićka grupa	1. Bašić Selma, odgajateljica 2. Osmić Amra- odgajateljica

JELOVNIK JU DJEČJI VRTIĆ

PONEDJELJAK

Doručak: Hljeb, maslac, med, čaj

Ručak: Hljeb, pileća supa, pire krompir, faširane šnicle-za jaslice faširano meso u saftu

Užina: Keks

UTORAK

Doručak: Hljeb, Vajkrem, čaj

Ručak: Hljeb, grah s mesom, sezonska salata

Užina: Krofne

SRIJEDA

Doručak: Slani kolač sa kajmakom, mlijeko

Ručak: Hljeb, goveđa supa, pečena piletina s krompirom, salata

Užina: Voće

ČETVRTAK

Doručak: Hljeb, eurokrem, mlijeko

Ručak: Hljeb, pileća supa, tjestenina s kajmakom

Užina: Patišpanja

PETAK

Doručak: Hljeb, pašteta, čaj

Ručak: Pileća supa, piletina s rižom i graškom

Užina: Keks

Jelovnik će biti usklađen sa godišnjim dobom, sugestijama roditelja i stručnih uposlenika.



Broj: 10-1-38-06735-4/16

Datum: 15.06.2016. godine

ZAPISNIK

O STRUČNOM NADZORU NAD RADOM PREDŠKOLSKJE USTANOVE ZA PEDAGOŠKU 2015/2016. GODINU
Stručni nadzor je izvršen u Javna ustanova Dječiji vrtić, Maglaj dana 16.06.2016. godine u 12:00 sati.

(naziv predškolske ustanove)

PRISUTNI: Džeraldina Delić, direktorica predškolske ustanove
Naira Jusufović, stručna savjetnica za oblast obrazovanja

OPĆI PODACI O PREDŠKOLSKOJ USTANOVI					
PREDŠKOLSKA USTANOVA (naziv, svojstvo, osnivač i broj objekata)		JU "Dječiji vrtić" Maglaj, pravno lice u državnoj svojini, broj objekata: 1 (jedan)			
Adresa	Civilnih žrtava rata bb		web site		
Telefon	032 603 300 061 824 437		faks	032 603 300	e-mail vrticmaglaj@bih.net.ba
DIREKTOR/ICA (ime i prezime direktora/direktorice, datum i mjesto rođenja, stručno zvanje, adresa stanovanja)		Džeraldina (Hasan) Delić, 19.10.1963. godine, Zenica, profesor predškolskog odgoja i obrazovanja, Zenička M2/18			
KOORDINATOR/ICA		/			
PEDAGOG-INJA/PSIHOLOG-INJA/ SOCIJALNI PEDAGOG-INJA		/			
OSTALI STRUČNI SARADNICI		/			
ADMINISTRATIVNO-FINANSIJSKI RADNIK-CA		Bašić Fikreta			

BROJNA STRUKTURA OSTALIH UPOSLENIKA U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI

UKUPAN BROJ OSTALIH UPOSLENIKA	Odgajatelji (stručno zvanje/naziv)		Zdravstveni radnici		Spremači ca	Kuharica/ Servirka	Domar/ ložač	Ekonom/vo zač	Ostali (navesti)
	POO	RN	SSS	VŠ /VSS					
6	2	-	2	/	1	1	/	/	2 volontera - poo i s.pedagog

STRUKTURA ODGOJNIH GRUPA U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI

UKUPAN BROJ ODGOJNIH GRUPA	3	JASLICE	VRTIĆ		Grupa POPOiO	OSTALO (navesti u napomeni)
			Broj djece	Broj grupa		
UKUPAN BROJ DJECE	81	Broj djece/grupa			Broj djece/grupa	Broj djece/grupa

		18	1	66	2	89	6	/	/
--	--	----	---	----	---	----	---	---	---

ELEMENTI STRUČNOG NADZORA NAD RADOM PREDŠKOLSKE USTANOVE									
GODIŠNJI PROGRAM RADA PREDŠKOLSKE USTANOVE (usklađenost s važećom metodologijom, Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju, Pedagoškim standardima i normativima i drugim propisima koji regulišu ovaj segment, dostavljanje u utvrđenom roku, dostavljanje izmjena GPR-a u toku školske godine i sl.)				Godišnji program rada predškolske ustanove urađen je u skladu sa važećom metodologijom. Sadržaj GPR-a prati zahtjeve Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, Pedagoškim standardima i drugim propisima koji regulišu ovu oblast. Prijedlog GPR-a dostavljen je blagovremeno 14.09.2015.godine. Sačinjena je službena zabilješka povodom pregleda GPR-a br. 10-1-38-06735-1/15 dana 23.09.2015. godine. Izmjena u GPR-u vezane su za podataka o broju djece, jer se upis vrši tokom cijele godine i nije bilo potrebe o tome obavještavati. Ustanova ima pribavljene saglasnosti za realizaciju specijaliziranih programa od strane MONKS ZDK.					
GODIŠNJI PROGRAM RADA DIREKTORA-KOORDINATORA-STRUČNIH SARADNIKA (godišnji program sadržava mjesečne planove sa evidencijom o realizaciji i napomenama koje se odnose na odstupanja od godišnjeg programa rada sa obrazloženjem, urađen u printanoj formi na adekvatnom obrascu)				Godišnji program rada direktorice ustanove sadrži mjesečne planove sa evidencijom o dosadašnjoj realizaciji.					
3. PRIPREMLJENOST ZA RAD PREDŠKOLSKE USTANOVE (optimalna pripremljenost i uslovi za rad: kadrovski, higijenski, materijalno-tehnički, estetski)				Materijalni uvjeti rada su isti kao na početku pedagoške godine, a što je evidentirano u Zapisniku broj 10-1-38-06735/15 od 08.09.2016. godine. Kadrovski uvjeti su poboljšani, jer je uposlena još jedna odgajateljica, tako da je sada broj odgajatelja u jednoj vrtićkoj grupi i broj medicinskog osoblja u jaslicama u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima. Druga vrtićka grupa je pokrivena sa dva volontera- jedan prof. poo i socijalani pedagog, koji su angažirani u suradnji sa Općinom. Rade se mjesečne analize hrane, briseva i površina od starne Instituta za zdravlje i sigurnost hrane ZDK.I jasljička i vrtićke grupe su pokrivena stručnim kadrom. Zadnja analiza hrane rađena 24.05.2016. godine, a dezinfekcija 10.05.2016. godine					
4. RASPORED SATI I SEDMIČNI JELOVNIK (urađeni u skladu sa pedagoško-psihološkim zahtjevima vezanim za organizaciju rada u predškolskoj ustanovi i istaknuti na vidno mjesto)				Raspored sati i sedmični jelovnik nalaze se u prilogu Godišnjeg programa rada ustanove za školsku 2015/2016. godinu. Urađeni su u skladu sa pedagoško-psihološkim zahtjevima vezanim za organizaciju rada u predškolskoj ustanovi. Raspored rada/sati i jelovnik su istaknuti na vidno mjesto.					
5. REALIZACIJA ODGOJNO-OBRAZOVNIH AKTIVNOSTI (usklađenost sa GPR-om, Cjelovitim razvojnim programom predškolskog odgoja i obrazovanja, godišnjim, operativnim i mjesečnim planovima rada odgajatelja i zdravstvenih radnika)				Sve aktivnosti koje su planirane Godišnjim programom rada blagovremeno se realiziraju, usklađene su sa zahtjevima Cjelovitog razvojnog programa. Napravljen je uvid u Dnevnik rada i Radnu svesku starije grupe i nisu uočeni nikakvi nedostaci.					
6. AKTIVNOSTI U OKVIRU KULTURNO-JAVNE DJELATNOSTI PREDŠKOLSKE USTANOVE (odnos planiranih i realiziranih aktivnosti, urednost evidentiranja, doprinos i funkcionalnost)				Od planiranih aktivnosti iz segmenta kulturne i javne djelatnosti predškolske ustanove realizirane su sljedeće: Dan nezavisnosti u suradnji sa Općinom Maglaj, Dan žena, Dan planete Zemlje u suradnji sa Eko pokretom Maglaj, Umjetnička radionica Poznati svjetski slikari u suradnji sa Galerijom AB Maglaj, Završna svečanost – ispraćaj školaraca, Zajedno sa vama u organizaciji Eko pokreta Maglaj. Sve važnije aktivnosti i manifestacije unose se u ljetopis Ustanove.					

7. REALIZACIJA OSTALIH PROGRAMA U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI (programi u skladu sa članom 22. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, usklađenost sa GPR-om, godišnjim, operativnim i mjesečnim planovima rada odgajatelja i zdravstvenih radnika)	Pored CRP-a u ustanovi se realizira i specijalizirani programi Engleski jezik. Za realizaciju specijaliziranih programe dobivena je suglasnost MONSK-a. Ustanova je bila nositelj realizacije POPOiO za 89 djece u 6 odgojno-obrazovnih grupa sa područja Maglaj i Novog Šehera. Za potrebe realizacije angažirana su 4 realizatori (3poo+1rz) sa Zavoda za zapošljavanje. Kašnjenje uplate za naknade realizatorima prouzrokovalo je kašnjenje isplate plaćama svojim uposlenicima.
8. PROGRAM STRUČNOG USAVRŠAVANJA (funkcionalnost, urednost evidentiranja, tipovi stručnog usavršavanja uposlenika u predškolskoj ustanovi: seminari, radionice, konferencije, prezentacije, objavljivanje stručnih radova i sl.)	Realizatori POPOiO učestvovali na seminaru Implementacija POPOiO u organizaciji Pedagoškog zavoda (mart). Direktorica učestvovala na seminaru Udruženja predškolskih uposlenika FBiH (maj). Djelatnici ustanove prisustvovali su radionici Prva pomoć u organizaciji instituta za zdravlje i sigurnost hrane ZDK (juni).
9. POSJETE AKTIVNOSTIMA U ODGOJNIM GRUPAMA (izrađen plan posjeta koji je usklađen sa godišnjim programom rada direktora/direktorice, mjesečnim planovima, osvrti na posjete, dokumentovanje, ažurnost u izdavanju rješenja o ocjeni rada odgajatelja, zdravstvenih radnika i stručnih saradnika)	Direktorica ima urađen plan posjeta aktivnostima koje se realiziraju u odgojnim grupama. Plan posjeta prati godišnji plan rada direktorice. Vodi se uredna evidencija sa osvrtom o posjetama. Realizirane su dvije posjete.
10. EVALUACIJA ODGOJNO-OBRAZOVNIH AKTIVNOSTI I AKTIVNOSTI U OKVIRU KULTURNO-JAVNE DJELATNOSTI (zapisnici sa sastanaka stručnih aktivna i stručnih vijeća se blagovremeno i uredno vode, postoje pokazatelji vezani za evaluaciju rada u svim segmentima po kvartalima, usklađenost sa godišnjim programom rada direktora/direktorice)	Realizirana su tri sastanka Stručnog vijeća o čemu postoje uredni zapisnici. Rade se kvartalni izvještaji sa kvantitativnim podacima. Godišnji izvještaj koji uključuje statističke podatke (planirane-realizirane aktivnosti, stručno usavršavanje, javne manifestacije itd), kao i u ostalim ustanovama, a manje se bavi kvalitativnim istraživanjem odgojno-obrazovnog rada, planiran je za august-septembar.
11. EVIDENCIJA O PREGLEDU PEDAGOŠKE I OSTALE DOKUMENTACIJE (ažurnost u pregledu pedagoške dokumentacije i evidencije, postojanje adekvatne evidencije o pregledu, utvrđenim rokovima za korekcije nedostataka, vođenje propisane dokumentacije u skladu sa važećim Pravilnikom)	Pedagoška dokumentacija se blagovremeno pregleda o čemu postoji uredna evidencija (dnevnik rada za odgojne grupe, radne sveske). Pregledani su dnevnik i radne sveske sve tri grupe i nisu uočeni nedostaci. Sva dokumentacija i evidencija koja se vodi u ustanovi prati važeći Pravilnik. Pedagoški dosijei se uredno vode. Pregledan jr dosije Salkić Enise i nisu uočeni nedostaci.
12. IZVJEŠTAJI I ZAPISNICI INSPEKCIJE (broj posjeta, vrsta posjete, postupanje po eventualno izdatim rješenjima)	-
13. SARADNJA SA VIJEĆEM RODITELJA (postojanje evidencije o radu Vijeća roditelja, program rada i provedene aktivnosti, struktura Vijeća roditelja, broj održanih sjednica i sl.)	Nije formirano Vijeće roditelja, zbog nezainteresiranosti roditelja za učešće. Prema direktoricama ustanove roditelji ne iskazuju interes ni za redovne roditeljske sastanke.
14. SARADNJA SA LOKALNOM I ŠIROM DRUŠTVENOM ZAJEDNICOM (funkcionalnost saradnje, vrste saradnje sa konkretnim primjerima i postignutim rezultatima, diferencirani prikaz za saradnju na lokalnom nivou i saradnju sa širom društvenom zajednicom, saradnja sa drugim predškolskim ustanovama na nivou općine, ZDK ili FBiH)	Ostvarena je suradnja sa Eko pokret Maglaj, Galerija AB, Općina Maglaj, osnovne i srednje škole sa područja Općine Maglaja, JU Narodna biblioteka Maglaj, Dnevni centar za djecu sa posebnim potrebama, RTV Maglaj, Pekara Non-stop i Institut za zdravlje i sigurnost hrane (pregled vida). Postoji uredna evidencija o pokazateljima i rezultatima saradnje ustanove sa drugim ustanovama iste i različite djelatnosti.
15. REALIZACIJA STRUČNIH TEMA NA STRUČNOM VIJEĆU (usklađenost sa GPR-om, programom rada direktora/direktorice, doprinos teme unapređenju djelotvornosti odgojno-obrazovnog procesa u predškolskoj ustanovi, aktuelnost teme, empirijska istraživanja u sklopu stručnih tema i sl.)	Sve teme planirane GPR-om se blagovremeno realiziraju. Svaka tema ima za rezultat unapređenje djelotvornosti rada predškolske ustanove. Realizirane su sljedeće teme: • Kreativnost odgajatelja važan segment u okviru realizacije odgojno-obrazovnog rada • Medij i djeca predškolskog uzrasta • Ljeto u dječijem vrtiću (odgajateljica) Sve teme su u pisanoj formi i uložene u dosijee.

16. REALIZACIJA OGLEDNIH AKTIVNOSTI U ODGOJNIM GRUPAMA (usklađenost sa godišnjim programom rada direktora/direktorice, evidencija o realizaciji, osvrti odgajatelja i stručnih saradnika na realiziranu ogledne aktivnosti, naziv ogledne aktivnosti, uzrast djece-odgojna grupa u kojoj je aktivnost realizirana)	Realizirana je ogledna aktivnost Maslačak. Pisana priprema za oglednu aktivnost sa osvrtom uložena je u dosijee.
17. OSMIŠLJAVANJE, IZRADA I REALIZACIJA PROJEKATA I/ILI INOVACIJA S CILJEM UNAPREĐENJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA (usklađenost sa GPR-om, programom rada direktora/direktorice, broj aplikacija za projekte, broj podržanih projekata od strane donatora ili Osnivača, efekti planiranih projektnih aktivnosti i/ili inovacija, evidencija o realizaciji)	-
NAPOMENA:	

PRISUTNI:

Džeraldina Delić, direktorica PU

Naira Jusufović, stručna savjetnica za oblast obrazovanja



Broj: 10-1-38-06729/16

Datum: 05.09.2016. godine

ZAPISNIK

O PRIPREMLJENOSTI PREDŠKOLSKJE USTANOVE ZA PEDAGOŠKU 2015/2016. GODINU

Stručni nadzor je izvršen u JU „Dječiji vrtić“ Maglaj dana 05.09.2016. u 09:00 sati.
(naziv predškolske ustanove)

PRISUTNI: Džeraldina Delić, direktorica predškolske ustanove
Naira Jusufović, stručna savjetnica za oblast obrazovanja

OPĆI PODACI O PREDŠKOLSKOJ USTANOVI															
PREDŠKOLSKA USTANOVA (naziv, svojstvo, osnivač i broj objekata)				JU „Dječiji vrtić“ Maglaj, Javna ustanova, jedan objekat											
Adresa	Civilnih žrtava rata b.b. Maglaj			web site	----										
Telefon	032 603 300 061 825 437			faks	032 603 300			e-mail	vrticmaglaj@bih.net.ba						
DIREKTORICA (ime, ime oca i prezime, stručno zvanje/naziv, adresa stanovanja)				Džeraldina (Hasan) Delić, profesor predškolskog odgoja i obrazovanja, Zenička M2/18											
KOORDINATORICA (ime i prezime, stručno zvanje/naziv)				/											
PEDAGOGICA (ime i prezime, stručno zvanje/naziv)				Merima Spahić (socijalni pedagog)											
OSTALI STRUČNI SARADNICI (ime i prezime, stručno zvanje/naziv)				/											
ADMINISTRATIVNO- FINANSIJSKI RADNIK (ime i prezime, stručno zvanje/naziv)				Fikreta Bašić, ekonomski tehničar											
STRUKTURA OSTALIH UPOSLENIKA U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI															
UKUPAN BROJ OSTALIH UPOSLENIKA		Odgajatelji (stručno zvanje/naziv)		Zdravstveni radnici		Spremačica	Kuharica/ Servirka	Domar/ ložač	Ekonom/ vozač	Ostali (navesti)					
		POO	RN	SSS	VŠ /VSS										
7		3	/	2	/	1	1	/	/	1 volontera poo					
STRUKTURA ODGOJNIH GRUPA U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI															
UKUPAN BROJ ODGOJNIH GRUPA		3	JASLICE		VRTIĆ						Grupa POPOiO		OSTALO (navesti u napomeni)		
					Broj djece po uzrastu			Broj grupa							
UKUPAN BROJ DJECE		75	Broj djece/grupa		3-4	4-5	5-6	Mlađa	Srednja	Starija	mješovita	Broj djece/grupa		Broj djece/grupa	
			14	1	20	11	30	/	1	/	1	/	/	/	/

OPTIMALNI KAPACITET PREDŠKOLSKE USTANOVE													
UKUPAN BROJ ODGOJNIH GRUPA	4	JASLICE		VRTIĆ Broj grupa/djece								Grupa POPOiO	
UKUPAN BROJ DJECE	100	Broj grupa/ djece		Mlađa		Srednja		Starija		Mješovita		Broj Grupa/ djece	
		1	21	1	26	1	26	1	27	/	/	3	75
MATERIJALNI, KADROVSKI I ORGANIZACIJSKI USLOVI RADA U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI													
MATERIJALNI USLOVI (didaktička sredstva i pomagala, potrošni materijal, literatura, namještaj, adekvatnost opremljenosti prostorija za odgojno-obrazovni rad i sanitarnih prostorija)				Izvršena je optimalna pripremljenost predškolske ustanove za početak rada u školskoj 2016/2017. godini. Ustanova raspolaže sa 4 radne sobe koje su u potpunosti opremljene namještajem, didaktičkim i drugim radno-igrovnim materijalom. Svaka radna soba posjeduje TV prijemnik. Ustanova raspolaže zajedničkim prostorom koji se koristi kao TV sala i mjesto održavanja svečanosti, specijaliziranih programa, roditeljskih sastanaka i drugih aktivnosti na nivou ustanove. Poseban prostor površine 100 m ² (sala za tjelesni odgoj) koristi se kao zajednička spavaona za djecu srednje i starije mješovite grupe. Ustanova posjeduje biblioteku koja raspolaže sa skromnim fondom knjiga. Jedna prostorija ustanove koristi se kao soba za odgajatelje i prostor za realizaciju individualnih roditeljskih sastanaka i drugih aktivnosti koje se realizuju u saradnji sa roditeljima. Sanitarne prostorije ispunjavaju uslove propisane standardima i zadovoljavaju potrebe predškolske djece.									
KADROVSKI USLOVI (usklađenost broja i profila odgajatelja i ostalih uposlenika sa Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju i Pedagoškim standardima i normativima; aktuelni konkursi, angažman volontera, pripravnika, određivanje mentora za pripravnike, poticaji za zapošljavanje, organizacija pedagoških dosijea odgajatelja, stručnih saradnika i sl.)				Rad sa djecom u dvije vrtičke grupe realizuju tri profesora predškolskog odgoja i obrazovanja (jedan na neodređeno vrijeme, a dva na određeno) jedan volonter-profesor predškolskog odgoja i obrazovanja, te jedan stručni saradnik iz oblasti socijalne pedagogije (ugovor o priv. i pov. poslovima). Volonteru, profesoru predškolskog odgoja i obrazovanja, određen je mentor. U jaslčkoj grupi rade dvije njegovateljice-medicinske sestre. Direktorica uredno vodi dosjee za svakog stručnog zaposlenika.									
ORGANIZACIJA RADA (organizacija centara aktivnosti, obilježavanje prostora u radnim sobama, smjene rada odgajatelja i ostalih uposlenika, formiranje stručnih aktiva i stručnog vijeća, nabavka pedagoške dokumentacije i sl.)				U radnim sobama su određeni i slikovno obilježeni centri aktivnosti. Odgajateljice i njegovateljice rade u dvije smjene. Prva smjena od 6:30 sati do 13:00 sati, a druga smjena od 10:00 sati do 16:30 sati. Rad stručnih zaposlenika odvija se kroz sastanke Stručnog vijeća/aktiva po planu koji je naveden u Godišnjem programu rada koji je u toku izrade. Prva sjednica Stručnog vijeća/aktiva održana je u četvrtak 01.09.2016. godine. Pedagoška dokumentacija je uredno nabavljena. Radi se na popunjavanju iste.									
PROGRAM RADA (godišnji program rada direktora, koordinatora i stručnih saradnika; pokazatelji o inicijalnom snimanju djece koji su u funkciji integriranog planiranja: razvijenost govora i prirodnih oblika kretanja, specifična ponašanja kod djece; saglasnosti za specijalizirane i ostale programe i sl.)				Godišnji program rada direktora urađen je po uzoru na Godišnji program za 2015/20176. godine. Planirano je inicijalno snimanje djece u toku septembra. Ustanova ima saglasnost za realizaciju specijaliziranog programa Englesni jezik broj 10-38-20835-1/12 od 04.12.2012. godine									
HIGIJENSKI USLOVI (poduzete aktivnosti na obezbjeđenju higijenskih uslova, sanitarni pregledi)				Ustanova vrši redovnu tromjesečnu dezinfekciju objekta (zadnja 01.07.2016.), i dvomjesečnu dezinfekciju objekta (zadnja 05.08.2016.) u saradnji sa Institutom za zdravlje i kontrolu hrane Zenica. Vrš se redovna mjesečna analiza uzoraka hrane i površina (zadnja 12.07.2016.). Na nivou Općine uključeni u projekat redovne deratizacije objekta. Osim navedenog zaposlenici ustanove vrše vlastitu redovnu dezinfekciju kompletnog objekta, a sve u cilju zaštite zdravlja djece i uposlenika.									

ZDRAVSTVENI USLOVI (ljekarski pregledi uposlenika i djece)	Prilikom upisa u ustanovu roditelji su dužni priložiti ljekarsko uvjerenje za upis u vrtić, a po potrebi se vrše pregledi i provjera brisova uha, grla i nosa. Svi zaposlenici imaju sanitarne knjižice. Vrše se redovni pregledi. Kuharica dva puta godišnje, a ostali zaposlenici jednom u toku godine. Kuharica ima sanitarni minimum.
AKTIVNOSTI KOJE SU PROVEDNE U LJETNIM MJESECIMA VEZANE ZA ODRŽAVANJE OBJEKTA (popravke, krečenje, sanacije, dogradnja i sl.)	Prije početka školske godine izvršeno je generalno čišćenje objekta i okolnog prostora, didaktičkog materijala, igračaka i drugog radno-igrovnog materijala.
AKTIVNOSTI KOJE SU PROVEDENE U LJETNOM PERIODU U PODRUČJU ODGOJA I OBRAZOVANJA (priredbe, interne i javne manifestacije, izleti, posjete, radionice, projekti i sl.)	S obzirom da je u ljetnom periodu evidentno manji broj djece, a budući da ustanova ne prekida rad kako bi zaposlenici realizovali svoje pravo na godišnji odmor, u okviru odgojno-obrazovnog rada realizuju se slobodne aktivnosti, igre u dvorištu, šetnje u blizini ustanove i sl.
NAPOMENA:	Trenutno četvoro djece školskog uzrasta privremeno boravi u starijoj vrtićkoj grupi. Budući da spremačica pored svog posla obavlja i poslove ložača i domara, nije u mogućnosti postavljati i ležaljke za spavanja, pa je sala za tjelesni odmor pretvorena u spavaonicu za djecu vrtićkog uzrasta. Bilo bi dobro da se broj spremačica poveća, kako bi se sala mogla staviti u funkciju i tako poboljšati kvaliteta rada.

Stručni nadzor završen u 10:30 sati.

Zapisnik je pročitao i na isti ima/nema primjedbe.

Primjedbe: _____

PRISUTNI:

1. Džeraldina Delić direktor-ica ustanove

2. Naira Jusufović, stručni savjetnik-ca za oblast obrazovanja

21-02-2017

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC PR

Identifikacijski broj: 4218061530002 šifra po kvalifikacionoj
djelatnosti: 8510

Organizacijski broj: 000420

Nadležno ministarstvo: Služba za BISZ, opću upravu i dr. Djelatnosti

Operativni broj: 00000000

Funkcionalni kod: 00410

Potrošačka jedinica-glava: JU "Dječiji Vrtić"

Sjedište potrošačke jedinice: Maglaj

Fond: 00

Pojedinačni obrasci: X

Konsolidovani obrasci: _____

RAČUN PRIHODA I RASHODA

Period izvještavanja : od 01.01.2016. do 31.12.2016.

						KM
R.b.	Broj Konta	O p i s	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat 4/5 x 100
	1	2	3	4	5	6
1		I RASHODI (2+26)	100	226.628	223.505	101,4%
2		Tekući rashodi (3+6+7+17+34)	101	226.628	223.505	101,4%
3	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (4+5)	102	166.379	144.018	115,5%
4	611100	Bruto plaće i naknade	103	135.398	106.098	127,6%
5	611200	Naknade troškova zaposlenih	104	30.981	37.920	81,7%
6	612000	Doprinos poslodavca i ostali doprinosi	105	14.217	11.140	127,6%
7	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (8+.....+16)	106	46.032	68.347	67,4%

8	613100	Putni troškovi	107	864	558	154,8%
9	613200	Izdaci za energiju	108	12.685	11.576	109,6%
10	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	109	3.994	4.301	92,9%
11	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	110	15.959	19.209	83,1%
12	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	111	0	10	0,0%
13	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	112			#DIV/0!
14	613700	Izdaci za tekuće održavanje	113	1.050	543	193,4%
15	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	114	603	868	69,5%
16	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	115	10.877	31.282	34,8%
17	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (18+.....+ 25)	116	0	0	#DIV/0!
18	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	117			#DIV/0!
19	614200	Tekući transferi pojedincima	118			#DIV/0!
20	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	119			#DIV/0!
21	614400	Subvencije javnim preduzećima	120			#DIV/0!
22	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	121			#DIV/0!
23	614600	Subvencije finansijskim institucijama	122			#DIV/0!
24	614700	Tekući transferi u inostranstvo	123			#DIV/0!
25	614800	Drugi tekući rashodi	124			#DIV/0!
26	615000	Kapitalni transferi (27+.....+33)	125	0	0	#DIV/0!
27	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	126			#DIV/0!
28	615200	Kapitalni transferi pojedincima	127			#DIV/0!
29	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	128			#DIV/0!
30	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	129			#DIV/0!
31	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	130			#DIV/0!
32	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	131			#DIV/0!
33	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	132			#DIV/0!
34	616000	Izdaci za kamate (35+.....+38)	133	0	0	#DIV/0!
35	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	134			#DIV/0!
36	616200	Izdaci za inostrane kamate	135			#DIV/0!
37	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	136			#DIV/0!
38	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	137			#DIV/0!

39	700000	II PRIHODI (40+55+73)	138	240.752	247.254	97,4%
40	710000	Prihodi od poreza (41+45+46+47+48+52+53+54)	139	0	0	#DIV/0!
41	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (42+43+44)	140	0	0	#DIV/0!
42	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	141			#DIV/0!
43	711200	Porezi na dobit preduzeća	142			#DIV/0!
44	711900	Porez na dobit banaka i drugih finan. organizacija društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	143			#DIV/0!
45	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu	144			#DIV/0!
46	713000	Porezi na plaće i radnu snagu	145			#DIV/0!
47	714000	Porezi na imovinu	146			#DIV/0!
48	715000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga) (49+.....51)	147	0	0	#DIV/0!
49	715100	Porezi na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dodanu	148			#DIV/0!
50	715200	Porez na promet posebnih usluga	149			#DIV/0!
51	715900	Ostali porezi na promet proizvoda i usluga (zaostale obaveze)	150			#DIV/0!
52	716000	Porezi na dohodak	151			#DIV/0!
53	717000	Prihodi od indirektnih poreza	152			#DIV/0!
54	719000	Ostali porezi	153			#DIV/0!
55	720000	Neporezni prihodi (56+64+72)	154	103.242	79.675	129,6%
56	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (57+.....+63)	155	2	3	66,7%
57	721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih	156			#DIV/0!
58	721200	Ostali prihodi od imovine	157	2	3	66,7%
59	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	158			#DIV/0!
60	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	159			#DIV/0!
61	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	160			#DIV/0!
62	721600	Prihodi od privatizacije	161			#DIV/0!
63	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	162			#DIV/0!
64	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (65+.....+71)	163	103.240	79.672	129,6%

65	722100	Administrativne takse	164			#DIV/0!
66	722200	Sudske takse	165			#DIV/0!
67	722300	Komunalne naknade i takse	166			#DIV/0!
68	722400	Ostale budžetske naknade i takse	167			#DIV/0!
69	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	168			#DIV/0!
70	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	169	103.240	76.775	134,5%
71	722700	Neplanirane uplate - prihodi	170	0	2.897	0,0%
72	723000	Novčane kazne (neporeske prirode)	171			#DIV/0!
73		Primljeni transferi (transferi i donacije) (74+76+78+80+86)	172	137.510	167.579	82,1%
74	731000	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija (r. br. 75.)	173	0	0	#DIV/0!
75	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	174			#DIV/0!
76	732000	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti (r. br. 77.)	175	137.310	138.979	98,8%
77	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	176	137.310	138.979	98,8%
78	733000	Donacije (r.br.79)	177	200	6.539	3,1%
79	733100	Donacije	178	200	6.539	3,1%
80	740000	Kapitalni transferi (81+83)	179	0	22.061	0,0%
81	741000	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija (r. br. 82.)	180	0	22.061	0,0%
82	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	181	0	22.061	0,0%
83	742000	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti (84+85)	182	0	0	#DIV/0!
84	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	183			#DIV/0!
85	742200	Kapitalni transferi od nevladinih izvora	184			#DIV/0!
86	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza (r.br.87)	185	0	0	#DIV/0!
87	777000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	186			#DIV/0!
88		VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA (39 minus 1)	187	14.124	23.749	59,5%
89		VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA (1 minus 39)	188			#DIV/0!
90		Pokriveno:				#DIV/0!

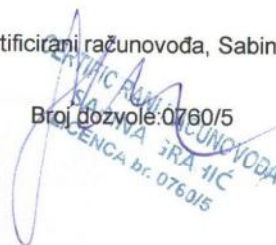
91						#DIV/0!
92						#DIV/0!
93		Nepokriveno:				#DIV/0!

U Maglaju

Dana, 28.02.2017.g.

Certificirani računovođa, Sabina Grahić

Broj dozvole: 0760/5



Rukovodilac, Džeraldina Delić

M.P.

